

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อชิ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 1 (1/2539)

วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (15 มิ.ย.2539)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เทา

บริษัทขายสินค้าส่งแห่งหนึ่งมีระบบการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อสินค้าทางโทรศัพท์ หรือทางจดหมายด้วยตนเอง
2. เมื่อผู้ขายสินค้าส่งสินค้ามาที่บริษัท พนักงานรับสินค้าจะบันทึกข้อมูลการรับสินค้าลงในสมุดรับสินค้าซึ่งมีข้อมูลในสมุดดังนี้
 1. วันที่รับสินค้า
 2. ชื่อผู้ส่งสินค้า
 3. รายละเอียดสินค้า
 4. ปริมาณสินค้า
 5. จำนวนเงิน
3. พนักงานบัญชีจะตรวจสอบใบกำกับสินค้าของผู้ขายกับสมุดรับของและทำเครื่องหมาย ✓ ในใบกำกับสินค้า ถ้าปริมาณในสมุดรับของตรงกัน
4. พนักงานบัญชีจะเตรียมจ่าย ระบุเลขที่เช็ค สาขา ลงในใบกำกับสินค้า บันทึกรายการจ่ายในสมุดรายวันจ่ายเงิน โดยจะเดบิตบัญชีซื้อ แล้วส่งเช็คและใบกำกับสินค้าไปยังผู้จัดการบริษัท เพื่ออนุมัติราคาและเงื่อนไข และลงนามในเช็ค
5. ใบกำกับสินค้าและเช็คจะถูกส่งกลับมายังพนักงานบัญชี เพื่อเก็บเข้าแฟ้มเรียงตามเลขที่เช็คส่วนเช็คจะถูกส่งทางไปรษณีย์ไปยังผู้ขายสินค้า

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชี ท่านจะมีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงการควบคุมภายในด้านการสั่งสินค้า การรับสินค้า และการจ่ายเงินข้างต้น พร้อมทั้งให้เหตุผลด้วยว่าข้อเสนอแนะนั้น จะช่วยให้การควบคุมภายในดีขึ้นอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีม่วง

บริษัท มาวิน จำกัด ดำเนินกิจการจำหน่ายเครื่องสำอางค์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ มีที่ตั้งสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และมีตัวแทนการนำเข้าเครื่องสำอางค์ ณ ต่างประเทศ

ในปัจจุบัน บริษัท มาวิน จำกัด มีแผนการที่จะขยายกิจการเป็นตัวแทนจำหน่ายเสื้อผ้า และเครื่องตกแต่งรถยนต์ ตลอดจนมีแผนการดำเนินการที่จะนำบริษัทฯ เข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการตรวจสอบท่านพบข้อเพิ่มเติมดังนี้

1. ยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปี 31 ธันวาคม 2538 ในบัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	บาท
เงินสด	25,000
เงินฝากประจำ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด	750,000
เงินฝากกระแสรายวัน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด	237,000
เงินฝากกระแสรายวัน ธนาคารทหารไทย จำกัด	1,782,500
เงินฝากธนาคารในต่างประเทศ OVERSEA	
ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา US\$	15,450

(บริษัทฯ ได้ลงบัญชีโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปี สมมติ = 25,000)

2. บริษัทฯ มีการตั้งวงเงินสดย่อยประกอบด้วยวงเงินสดย่อยที่เก็บ ณ แผนกบัญชีจำนวน 20,000 บาท และวงเงินสดย่อยที่เก็บ ณ แผนกห้องแสดงสินค้า 10,000 บาท ซึ่งอยู่ที่ชั้นล่างของบริษัทฯ เพื่อกันไว้สำหรับค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงรับรองลูกค้า

3. บริษัทฯ ดำเนินการโดยมีผลกำไรโดยตลอด ผู้ตรวจสอบบัญชีได้ทำการตรวจนับเงินสด ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2539 โดยทำการตรวจนับวงเงินสด 20,000 บาท และแผนกบัญชีปรากฏว่าผลการนับเป็นที่น่าพอใจ คือ เป็นเงินสดจำนวน 17,500 บาท และเป็นค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดจำนวน 2,500 บาท ซึ่งมีเอกสารหลักฐานครบถ้วน (ได้ตรวจสอบการรวมตัวเลข การคูณราคา และความสมเหตุสมผลในเอกสารประกอบตลอดจนดูการอนุมัติรายการโดยผู้มีอำนาจแล้ว)

4. ผู้สอบบัญชีไม่ได้ยืนยันยอดบัญชีเงินฝากธนาคารในต่างประเทศ แต่ได้ตรวจสอบกับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารที่บริษัท มาวิน จำกัด มีอยู่ ณ วันสิ้นปี โดยแสดงยอด US\$ 15,450 นอกจากนั้นได้ยืนยันยอดทุกธนาคาร และได้รับคำตอบที่พอใจแล้ว และได้ตรวจสอบงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารทั้ง 3 แห่งแล้ว

5. ผู้สอบบัญชีมิได้ส่งหนังสือยืนยันยอดเงินฝากธนาคาร ไปยังธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ซึ่งบริษัทฯ ได้เปิดบัญชีกระแสรายวันระหว่างปี แต่ได้บัญชีในเดือนมิถุนายน 2538 ซึ่งมียอดคงเหลือเป็นศูนย์ ณ วันสิ้นปี

6. นอกจากนี้เนื่องจากบริษัทฯ มีบัญชีเงินฝากธนาคารอยู่ 3 แห่ง ผู้สอบบัญชีจึงได้จัดทำกระดาษทำการเพื่อตรวจสอบการโอนเงินระหว่างบัญชีธนาคารของบริษัทฯ ณ ระยะเวลาครบคลุมถึงวันสิ้นปี ซึ่งปรากฏดังนี้

Cheque No.	Bank	Disbursing Account			Receiving Account		
		Amount	Date per Book	Date per Bank	Bank	Date per Book	Date per Bank
00221	ทหารไทย	100,000	30/12/38	3/1/39	กรุงเทพ	30/12/38	30/12/38
00311	กรุงเทพ	30,000	30/12/38	2/1/39	ไทยพาณิชย์	30/12/38	30/12/38
00222	ทหารไทย	500,000	2/1/39	2/1/39	ไทยพาณิชย์	31/12/38	2/1/39

ตรวจสอบการลงบัญชีในสมุดรายวันจ่ายเงิน

ตรวจสอบว่าเป็น Outstanding Cheque ใน Bank reconciliation

ตรวจสอบการลงบัญชีในสมุดรายวันรับเงิน

ตรวจสอบการเครดิตบัญชีใน Bank Statement

ตรวจสอบการเดบิตบัญชีใน Bank Statement

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2538 บริษัทฯ มียอดสินทรัพย์โดยรวม 32,671,000 บาท และมียอดกำไรสุทธิสำหรับปี 4,350,000 บาท

ปัญหา

1. ให้ท่านพิจารณาการทำงานของผู้ตรวจสอบบัญชี ในแง่การตรวจนับเงินสดย่อยว่าถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด
2. ให้ท่านพิจารณาว่า การที่ผู้สอบบัญชีมิได้ส่งหนังสือยืนยันยอดเงินฝากธนาคารไปยังต่างประเทศ แต่ได้ตรวจสอบกับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารแทนว่ามีความเหมาะสมและถูกต้องตามมาตรฐานการสอบบัญชีหรือไม่ พร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบคำตอบ
3. ให้ท่านแสดงความคิดเห็นในกรณีที่ผู้สอบบัญชี มิได้ส่งหนังสือยืนยันยอดเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ที่บริษัทฯ ได้เปิดบัญชี และทำการปิดบัญชีก่อนวันสิ้นปี
4. จากการตรวจสอบ การโอนเงินระหว่างบัญชีธนาคารของบริษัทฯ ณ ระยะเวลาครอบคลุมวันสิ้นปี ให้ท่านวิจารณ์ผลของการตรวจสอบ และสรุปว่าการโอนเงินระหว่างบัญชีธนาคารมีความถูกต้องหรือไม่

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับวิชาชีพสอบบัญชีของไทย ในกรณีที่มีหลายหน่วยงานมาควบคุมโดยการให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชีเพิ่มเติมจากคุณสมบัติตาม พ.ร.บ.ผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 สำคัญของหลักการให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชีของหน่วยงานต่าง ๆ มีอะไรบ้าง

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 2 (2/2539)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (14 ก.ย. 2539)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตลอดปี 2539 อยู่ในภาวะซบเซามาโดยตลอด ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละวันมีไม่มากนัก และดัชนีตลาดหลักทรัพย์ฯ มีแนวโน้มลดลงมาตลอด ภาวะการดังกล่าวทำให้บริษัทหลักทรัพย์เป็นจำนวนมากประสบกับผลการดำเนินงานที่ขาดทุน เนื่องจากรายได้ค่านายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ต่ำ และมีผลขาดทุนจากการขายเงินลงทุนในหลักทรัพย์มาก บริษัทหลักทรัพย์บางแห่งจึงอาจสร้างรายการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อตกแต่งกำไร

2.1 ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทหลักทรัพย์แห่งหนึ่ง
ให้ท่านวางแผนการสอบบัญชีเงินลงทุนอย่างละเอียด

2.2 ท่านตรวจพบว่า บริษัทหลักทรัพย์ที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชีมีรายการซื้อขายหลักทรัพย์ดังนี้

วันที่	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงินรวม	ราคาตลาด
28/1/39	ซื้อหุ้น BBL จาก บล. ACC	100,000	200	20,000,000	280
5/1/40	ขายหุ้น BBL ให้ บล. ACC	100,000	200	20,000,000	300

หากบริษัทฯ ไม่มีรายการซื้อหุ้น BBL ดังกล่าว ราคาตามบัญชีรวมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์จะสูงกว่าราคาตลาดรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539 ผลของรายการดังกล่าวข้างต้นทำให้บริษัทแสดงกำไรสูงเกินไปอย่างมีสาระสำคัญต่อกำไรขาดทุน ให้ท่านแสดงความเห็นผู้สอบบัญชีต่อการเงินของบริษัทหลักทรัพย์ (เฉพาะวรรคอธิบายและวรรคความเห็นเท่านั้น)

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เขียว

เมื่อต้นปี 2538 บริษัท กิตติวัฒน์ จำกัด ซึ่งท่านเป็นผู้สอบบัญชีอยู่ได้ขยายกิจการ โดยทำการเพิ่มทุนเป็นจำนวนเงิน 10,000,000 บาท และบริษัทได้ซื้อที่ดินแปลงหนึ่งซึ่งมีอาคารเก่าติดมาด้วย เนื่องจากบริษัทต้องการใช้ไปก่อสร้างโรงงานแห่งใหม่ บริษัทได้ทำการรื้อถอนอาคารเก่าออก ทำการถม และปรับพื้นที่ทั้งหมดแล้วจึงทำการก่อสร้างโรงงานแห่งใหม่ แต่เนื่องจากผลการดำเนินงานของบริษัทไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง บริษัทขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนจึงได้ดำเนินการแบ่งขายที่ดินดังกล่าวไป 1 ใน 4 ส่วน

รายการข้างต้นนี้พนักงานบัญชีของบริษัทได้บันทึกไว้ในบัญชี “โรงงานและอุปกรณ์ต่างๆ” ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตลอดปี 2539 อยู่ในภาวะซบเซามา โดยตลอด ปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในแต่ละวันมีไม่มากนัก และดัชนีตลาดหลักทรัพย์ฯ มีแนวโน้มลดลงมาตลอด ภาวะการณ์ดังกล่าวทำให้บริษัทหลักทรัพย์เป็นจำนวนมากประสบกับผลการดำเนินงานที่ขาดทุน เนื่องจากรายได้ค่านายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ต่ำ และมีผลขาดทุนจากการขายเงินลงทุนในหลักทรัพย์มาก บริษัทหลักทรัพย์บางแห่งจึงอาจสร้างรายการซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อตกแต่งกำไร

ด้านเดบิต

มกราคม	5	ค่าที่ดินชำระด้วยหุ้นสามัญ 10,000 หุ้นมูลค่าหุ้นละ 10 บาท	1,000,000
		เงินชดเชยให้ผู้เช่าอาคารเก่าขนย้ายออกไปก่อนกำหนด	20,000
	20	ค่ารถถอนอาคารเก่า	36,000
กุมภาพันธ์	5	ค่าถมและปรับพื้นที่	120,000
	20	ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการก่อสร้าง	53,500
เมษายน	15	ค่าก่อสร้างโรงงานงวดที่ 1	297,000
มิถุนายน	20	ค่าก่อสร้างโรงงานงวดที่ 2	412,000
สิงหาคม	15	ค่าก่อสร้างโรงงานงวดที่ 3	487,000
	1	ค่าเครื่องจักรจ่ายในวันทำสัญญาซื้อผ่อนส่ง	437,500
	31	ค่าเครื่องจักรผ่อนชำระงวดที่ 1	100,000
พฤศจิกายน	30	ค่าเครื่องจักรผ่อนชำระงวดที่ 2	100,000
ธันวาคม	30	ค่าเครื่องจักรผ่อนชำระงวดที่ 3	100,000
		บาท	3,163,000

ด้านเครดิต

มกราคม	25	ค่าขายซากอาคารเก่า	32,000
กันยายน	20	ค่าขายที่ดิน	371,000
ธันวาคม	31	ค่าเสื่อมราคา 10% สำหรับระยะเวลา 3 เดือน ยอดดุลยกไป	69,000
		บาท	3,163,000

จากการตรวจสอบท่านได้ทราบข้อมูลดังต่อไปนี้

1. หุ้นที่บริษัทออกใหม่อีก 40,000 หุ้นนั้น บริษัทขายได้หมดภายในวันที่ 10 มกราคม 2538 ในราคาหุ้นละ 110 บาท
2. ยังมีค่าก่อสร้างอาคารงวดสุดท้ายและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการก่อสร้างค้างจ่ายอีก 314,500 บาท
3. ค่าเครื่องจักรรวมค่าติดตั้งมีราคา 1,824,000 บาท นั้น บริษัทชำระค่าซื้อโดยจ่ายเงินในวันทำสัญญา 437,500 บาท ส่วนอีก 1,386,500 บาทนั้น ผู้ขายยินยอมให้ผ่อนชำระ 15 งวดงวดละ 100,000 บาท ทุกเดือนตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม เป็นต้นไป (ตามราคาผ่อนชำระนี้ผู้ขายคิดดอกเบี้ย 12% ต่อปี จากยอดเงินที่ค้างชำระของทุก ๆ เดือนตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2538)
4. หลังจากที่ได้ปรึกษากับฝ่ายจัดการแล้วท่านมีความเห็นว่าควรคิดค่าเสื่อมราคาโรงงาน 5% ต่อปี และเครื่องจักร 10% ต่อปี ตามอัตราเส้นตรง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2538

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

จงอธิบายความแตกต่างระหว่างการทำความเข้าใจระบบการควบคุมภายในและการประเมินความเสี่ยงของการควบคุมพร้อมทั้งวิธีการที่ผู้สอบบัญชีให้สำหรับแต่ละอย่าง

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 3 (3/2539)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (15 ธ.ค. 2539)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

- ก) การควบคุมภายในคืออะไร และเกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีอย่างไร
ข) ให้ท่านชี้ถึงจุดอ่อนของระบบการควบคุมภายในและผลกระทบต่อการเงินพร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบงาน

บริษัทดำเนินธุรกิจซื้อขายไปโดยมีแผนกของสินค้า 4 กลุ่มใหญ่ เจ้าหน้าที่ของแต่ละแผนกจะดำเนินการสั่งซื้อเอง โดยได้รับการอนุมัติจากผู้จัดการแผนก ใบสั่งซื้อจะเก็บไว้ในที่แผนกไม่ส่งให้แผนกบัญชี เมื่อถึงเวลารับสินค้าแต่ละแผนกจะได้รับใบกำกับสินค้าจากผู้ขายสินค้า ส่วนสินค้าจะส่งตรงจากผู้ขายไปยังลูกค้าของบริษัท เมื่อเจ้าหน้าที่ของแต่ละแผนกได้รับใบกำกับสินค้าจากผู้ขายก็จะจัดพิมพ์ใบแจ้งหนี้ไปที่ลูกค้าทันที โดยจะส่งใบกำกับสินค้าของผู้ขายฉบับหนึ่ง และสำเนาใบแจ้งหนี้ฉบับหนึ่งไปให้แผนกบัญชีบันทึกบัญชี ส่วนใบสั่งซื้อจะเก็บไว้ที่แผนกเอง หรือบางครั้งก็ทิ้งไปเลย แผนกบัญชีจะบันทึกบัญชีซื้อและขายตามเอกสารที่ได้รับดังกล่าวข้างต้น และจัดเตรียมเช็คจ่ายตามใบกำกับสินค้าจากผู้ขายเพื่อรอให้ผู้ขายมารับเช็ค

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ฟ้า

ให้อธิบายข้อพิจารณาของผู้สอบบัญชี ในการเสนอรายงานความถูกต้องตามที่ควรตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ว่าผู้สอบบัญชีจะต้องใช้วิจารณญาณของตนวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ อย่างไรบ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ม่วง

- ก. จงอธิบายถึงวิธีการตรวจสอบบัญชีค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา ซึ่งแตกต่างจากการตรวจสอบบัญชีค่าเสื่อมราคา
ข. ทำไมวิธีดังกล่าวในข้อ ก. จึงแตกต่างกัน

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 4 (1/2540)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (8 มิ.ย. 2540)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์แห่งหนึ่งได้ตรวจสอบบัญชีเงินกู้ยืมโดยมิได้ ส่งหนังสือ ยืนยันยอดลูกหนี้ และตรวจเงินลงทุนโดยมิได้ตรวจนับเงินลงทุนดังกล่าว แต่ตรวจจากข้อมูลและรายการบัญชี เท่านั้น แล้วผู้สอบบัญชีได้ เสนอรายงานการสอบบัญชีโดยแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

1. ความเห็นอย่างมีเงื่อนไข
2. ความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง

การเสนอรายงานโดยแสดงความคิดเห็นข้างต้นจะมีผลกระทบต่องบการเงินที่ตรวจสอบอย่างไร และจะขัดต่อ มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ เพราะเหตุใด

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีชมพู

ให้เขียนแนวการตรวจสอบบัญชีอย่างละเอียด (เฉพาะการทดสอบความถูกต้อง) ของยอดคงเหลือ Substantive test) ของสินค้าคงเหลือของบริษัทจัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งขายสินค้าให้ผู้จัดจำหน่ายทั่วประเทศ ซึ่งบริษัทมีคลังสินค้าทั่วประเทศและบางครั้งก็ฝากสินค้าไว้ที่คลังสินค้าของผู้จัดจำหน่าย

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

สมมติว่าท่านได้รับการเสนอให้เป็นผู้สอบบัญชีประจำปี 2539 ของบริษัท เงินทุนไทยรวย จำกัด ในระหว่างที่กำลังพิจารณาตอบรับงานดังกล่าว ท่านจำเป็นต้องประเมินความเสี่ยงของการตรวจสอบในระดับงบการเงินของบริษัทดังกล่าว โดยอาศัยการพิจารณาจากปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งท่านได้รับข้อมูลมา มีดังนี้ คือ

ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท

บริษัท เงินทุนไทยรวย จำกัด ได้เปิดดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันเป็นปีที่ 5 แหล่งเงินทุนของบริษัทส่วนหนึ่งได้จากเงินฝากในรูปตัวเงินจากบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล อีกส่วนหนึ่งได้จากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ สำหรับแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนนั้น ส่วนใหญ่เป็นการให้กู้ยืมเงินแก่บริษัทอสังหาริมทรัพย์ในโครงการบ้านจัดสรรต่าง ๆ แม้ว่าในระยะ 2-3 ปี ที่ผ่านมามีความผันผวนในเรื่องอัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ผลการดำเนินงานตามงบการเงินยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

การดำเนินงานของบริษัทนั้น อยู่ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งมีนายสมชายเป็นประธานและเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ฝ่ายบริหารของบริษัทมีอำนาจในการบริหารงานต่าง ๆ ตามที่มอบหมายโดยกรรมการบริษัท รวมทั้งได้รับผลตอบแทนขึ้นอยู่กับกำไรสุทธิประจำปี บริษัทมีผู้สอบบัญชีภายในจำนวน 2 คน รายงานโดยตรงต่อนายสุชาติ ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการตรวจสอบของบริษัท และยังเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อยของบริษัทด้วย

ฝ่ายบัญชีของบริษัทในปัจจุบันมีพนักงานรวม 15 คน มีอายุการทำงานโดยเฉลี่ย 2-3 ปีขึ้นไป จากการสอบถามผู้สอบบัญชีคนก่อน พบว่าบริษัทมักจะมีปัญหาในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่ำกว่าที่ควรจะเป็น แต่บริษัทก็ยินดีปฏิบัติตามที่ผู้สอบบัญชีได้เสนอแนะ ปัจจุบันบริษัทมีสาขารวม 5 แห่ง และเพิ่งทำการติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์เชื่อมต่อไปยังสาขาทุกแห่งเมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา

คำสั่ง

- (1) จากข้อมูลข้างต้นให้ท่านประเมินความเสี่ยงของกาตรวจสอบในระดับงบการเงินโดยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ และชี้ให้เห็นว่าแต่ละประเด็นเพิ่มหรือลดความเสี่ยง เนื่องจากเหตุใด
- (2) ในกรณีที่ท่านต้องการพิจารณาความเสี่ยงในระดับแต่รายการในงบการเงินท่านควรพิจารณาในเรื่องใดบ้างอย่างไร

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 5 (2/2540)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (7 ก.ย. 2540)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

คุณรอบครอบ ดุลยพินิจดี เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต กำลังตรวจสอบงบการเงินของบริษัท ทักษิณา จำกัด ลูกหนี้การค้าของบริษัท ทักษิณา จำกัด เป็นลูกหนี้ที่เกิดจากการขายสินค้าตามปกติของธุรกิจ คุณรอบครอบ ทราบดีว่าการขอคำยืนยันยอดลูกหนี้ เป็นวิธีการหนึ่งของการสอบบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไป

ถ้าท่านเป็นคุณรอบครอบ ให้ท่านพิจารณาว่า

- ภายใต้สถานการณ์ใดที่ท่านจะเว้นไม่ส่งหนังสือขอคำยืนยันยอดลูกหนี้
- วิธีตรวจสอบโดยการยืนยันยอดลูกหนี้ที่ท่านจะใช้ ควรนำสิ่งใดบ้างมาประกอบการพิจารณาเนื่องจากปัจจัยเหล่านั้นจะมีผลกระทบกับการประเมินความเชื่อถือได้ของท่านมีต่อหนังสือขอคำยืนยันยอดที่ส่งไป
- ท่านควรพิจารณาดำเนินการอย่างไรต่อไป ในกรณีที่ไม่ได้รับคำตอบจากการส่งหนังสือขอยืนยันยอดแบบตอบรับทุกกรณี

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลือง

บริษัท นครหลวง จำกัด จัดตั้งขึ้นในเดือนธันวาคม 2539 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการโรงแรมในเขตกรุงเทพมหานคร ตามโครงการที่บริษัทวางไว้ ในปี 2540 บริษัทจะจัดซื้อที่ดินและเริ่มก่อสร้างอาคารโรงแรม ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในต้นปี 2542 หลังจากนั้นบริษัทก็จะเริ่มติดตั้งอุปกรณ์เครื่องใช้ตลอดจนเครื่องตกแต่งต่าง ๆ ทั้งนี้ฝ่ายบริหารประมาณว่าโรงแรมที่ก่อสร้างนี้จะพร้อมดำเนินการได้ในเดือนมิถุนายน 2542 สำหรับค่าก่อสร้างโรงแรมบริษัทได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารแห่งหนึ่งในรูปเงินกู้ระยะยาวเป็นเวลา 10 ปี ทั้งนี้ บริษัทต้องจำนองที่ดินพร้อมอาคารโรงแรมและสิ่งปลูกสร้างอื่นเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้จากธนาคารนี้

ในเดือนมีนาคม 2540 กรรมการผู้จัดการบริษัทได้มาหารือกับท่านซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทเกี่ยวกับแผนการก่อสร้างอาคารโรงแรม โดยได้แจ้งให้ท่านทราบว่า บริษัทจะเริ่มให้มีการประมูลก่อสร้างอาคารโรงแรมในเดือนเมษายน แต่บริษัทยังไม่ตัดสินใจว่าจะให้ผู้ก่อสร้างรับเหมาเฉพาะค่าแรงในการก่อสร้างหรือว่าจะให้รับเหมาต้นทุนการก่อสร้างทั้งหมด วิศวกรของบริษัทได้ให้ความเห็นว่า ถ้าบริษัทจะให้ผู้ก่อสร้างรับเหมาเฉพาะค่าแรงแต่เพียงอย่างเดียว ก็จะประหยัดค่าก่อสร้างอาคารได้มากกว่า อย่างไรก็ตามฝ่ายบริหารยังมีความกังวลเกี่ยวกับปัญหาการควบคุมงานและการควบคุมวัสดุก่อสร้างอยู่ จึงยังไม่ได้ตัดสินใจ กรรมการผู้จัดการจึงมาขอความเห็นจากท่านในเรื่องนี้

อยากทราบว่า มีปัญหาการควบคุมภายในเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารโรงแรมในกรณีบริษัทให้ผู้ก่อสร้างรับเหมาเฉพาะค่าแรงที่แตกต่างจากในกรณีบริษัทให้ผู้ก่อสร้างรับเหมาค่าก่อสร้างทั้งหมดอย่างไรบ้าง ?

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เทา

- ก. กระจายทำการที่ท่านจะใช้สำหรับประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ควรประกอบด้วย กระจายทำการประเภทใดบ้าง และแต่ละประเภทมีประโยชน์อย่างไรบ้างอธิบาย
- ข. ให้ท่านจัดทำตัวอย่างกระจายทำการแนวการสอบบัญชี (Audi Program) สำหรับการตรวจสอบ ยอดคงเหลือ (Substantive test) ในรายการที่ดินอาคารและอุปกรณ์ รวมทั้งกระจายทำการเพื่อ บันทึกผลการตรวจสอบรายการดังกล่าว โดยแสดงตัวอย่างข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นในกระจายทำการดังกล่าว

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 6 (3/2540)

วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรีย์) (7 ธ.ค.2540)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

สมมติให้ท่านเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่ได้รับงานตรวจสอบงบการเงินของบริษัทที่ยิ่งดี จำกัด ลูกค้ารายใหม่ที่เป็นบริษัทตัวแทนจัดจำหน่ายเครื่องเสียงชั้นนำจากต่างประเทศ มีสาขาอยู่ทุกจังหวัดใหญ่ ๆ ของประเทศไทย บริษัทที่ยิ่งดี ใช้ฝ่ายเงินเดือนและค่าจ้างของสำนักงานใหญ่ คำนวณข้อมูลเกี่ยวกับเงินเดือนและค่าจ้างตลอดจนจัดเตรียมและจัดส่งเช็คเงินเดือนไปให้พนักงาน 200 คนของบริษัท

ให้ท่าน :

ระบุหลักการที่ดีเกี่ยวกับการควบคุมภายในด้านเงินเดือนและค่าจ้างของบริษัทที่ยิ่งดี จำกัด ที่ผู้สอบบัญชีควรนำมาเป็นเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยงจากการที่ระบบการควบคุมภายในไม่สามารถป้องกันหรือค้นพบความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญได้มา 10 ประการ

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีชมพู

- จงบอกเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่เงินกู้ยืมระยะยาวจะบังคับกับบริษัทผู้ขอเงินกู้ยืม
- ผู้สอบบัญชีจะตรวจสอบพบเกี่ยวกับเงื่อนไขดังกล่าวอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ในการตรวจสอบบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของบริษัท สวนวัฒนะ จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539 ซึ่งเป็นวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีของปี 2539 ปรากฏว่ามีรายละเอียด ดังนี้

14	กุมภาพันธ์	เงินรับจากการขายเครื่องคอมพิวเตอร์	30,000 บาท
22	เมษายน	เงินรับจากการขายเครื่องจักร	319,000 บาท
16	พฤษภาคม	มูลค่าสุทธิตามบัญชีของรถยนต์ที่นำไปแลกเปลี่ยนค่าแรงงานในการก่อสร้างห้องเก็บของ	(320,000) บาท
24	มิถุนายน	เงินรับจากบริษัทประกันภัย เพื่อชดเชยอาคารสำนักงานสาขาที่เสียหายจากไฟไหม้	4,500,000 บาท
30	ตุลาคม	ดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาวสำหรับงวดหกเดือน (1พ.ค.39-31 ต.ค.39)	(700,000) บาท
16	พฤศจิกายน	ค่าก่อสร้างเขื่อนรอบโรงงาน ยอดคงเหลือ 31 ธ.ค. 2539	1,649,000 บาท

ผลการตรวจสอบบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายอื่น ผู้สอบบัญชีพบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

- ก) เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ขายไปเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2539 มีราคาทุนรวม 380,000 บาท และมีค่าเสื่อมราคาสะสม 290,000 บาท บริษัทขายไปในราคา 30,000 บาท และบันทึกเงินสดรับจากการขายเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นรายได้อื่น
- ข) เครื่องจักรที่ขายไปในวันที่ 22 เมษายน 2539 มีราคาทุน 3.6 ล้านบาท บริษัทตัดค่าเสื่อมราคาจนถึงวันที่ขายรวมเป็นเงิน 3,281,000 บาท บริษัทขายไปในราคาสุทธิตามบัญชี ณ วันนั้น และได้บันทึกเงินรับจากการขายเครื่องจักรในบัญชีเป็นเงิน 319,000 บาท
- ค) บริษัทจ้างนายสมชัย ศรีราง ก่อสร้างห้องเก็บของ โดยตกลงชำระค่าแรงเป็นรถยนต์ของบริษัท ซึ่งรถยนต์ดังกล่าวมีราคาซื้อมา 720,000 บาท และมีมูลค่าสุทธิ ณ วันที่ก่อสร้างห้องเก็บของเสร็จจำนวนเงิน 320,000 บาท บริษัทได้อินรถยนต์นี้ให้นายสมชัยในวันเดียวกัน ห้องเก็บของที่สร้างเสร็จตัดค่าเสื่อมราคาในอัตรา 20% โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2539 เป็นต้นไป
- ง) อาคารสำนักงานสาขาที่ถูกไหม้ นั้น บริษัทเช่ามาโดยทำสัญญาไว้เป็นเวลา 3 ปี สัญญานี้ต่ออายุได้คราวละ 3 ปี บริษัทจ่ายค่าสิทธิการเช่าให้ผู้ให้เช่า 9 ล้านบาท สำหรับระยะเวลา 9 ปี ณ วันที่ไฟไหม้ บริษัทได้เช่าอาคารนี้มาแล้วเป็นเวลา 7 ปี โดยสัญญาจะสิ้นสุดลงในวันที่ 24 มิถุนายน 2541 ภายใต้เงื่อนไขในสัญญาเช่า บริษัทจะต้องจ่ายค่าประกันภัยอาคารสำนักงานที่เช่า โดยผู้ให้เช่าเป็นผู้รับประกันภัยจากการประกันภัยนั้นแต่ผู้เดียว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่อาคารที่ถูกไฟไหม้เสียหายมากจนไม่อาจใช้งานได้ ผู้ให้เช่าจะคืนค่าสิทธิการเช่าสำหรับช่วงเวลาที่ยังเหลืออยู่ของสัญญาเช่าให้ ณ วันที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ ผู้ให้เช่าตกลงให้บริษัทหักสิทธิการเช่ารอดตัดบัญชีที่ยังคงเหลืออยู่ในบัญชี จากค่าประกันภัยที่ได้รับชดเชย (จำนวน 4.5 ล้านบาท) แล้วชำระส่วนที่เหลืออยู่คืนให้ผู้เช่าภายในวันที่ 31 มีนาคม 2540
- จ) บริษัทมีเงินกู้ระยะยาวที่กู้มาเพื่อก่อสร้างโรงงานจำนวน 10 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย 14% ต่อปี ชำระทุกวันที่ 31 ตุลาคม และวันที่ 30 เมษายน ดอกเบี้ยที่ปรากฏในบัญชีนี้เป็นดอกเบี้ยงวด 6 เดือนแรก เงินกู้นี้มีระยะเวลา 3 ปี และมีกำหนดชำระคืนในวันที่ 30 เมษายน 2542 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539 อาคารโรงงานยังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง และเงินกู้จำนวน 10 ล้านบาท ที่ได้ใช้จ่ายไปในการก่อสร้างหมดแล้ว
- ฉ) เชื้อนโรงงานที่ก่อสร้างโดยเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงิน 2,150,000 บาท ได้เสร็จสิ้นลง เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2539 บริษัทมีนโยบายที่จะตัดค่าเสื่อมราคาเชื้อนนี้ในอัตรา 20% ต่อปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 16 พฤศจิกายน เป็นต้นไป

ให้ท่านเป็นผู้สอบบัญชีจัดทำกระดาษทำการเพื่อบันทึกผลการตรวจบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมทั้งจัดทำกระดาษทำการรายการปรับปรุง เพื่อปรับปรุงบัญชีนี้ให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 7 (1/2541)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (7 มิ.ย. 2541)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ในการพิจารณาสถานการณ์แต่ละกรณีข้างล่างนี้ ให้ท่านระบุว่า ท่านจะลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชี โดยแสดงความเห็นแบบใด ระบุตัวอักษร พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

- ก. แสดงความเห็นโดยไม่มีเงื่อนไข
 - ข. แสดงความเห็นโดยมีเงื่อนไข
 - ค. แสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้อง
 - ง. รายงานว่าไม่แสดงความเห็น
- 1.1 ในระหว่างการตรวจสอบบัญชีของบริษัทแห่งหนึ่ง ผู้สอบบัญชีไม่แน่ใจเกี่ยวกับการทุจริต ในสินค้าคงเหลือซึ่งมีจำนวนเงินค่อนข้างมาก แต่ลูกค้ำปฏิเสธที่จะให้ผู้สอบบัญชีขยายขอบเขตการตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว
- 1.2 บริษัททำธุรกิจเกี่ยวกับงานซึ่งมีอันตรายซึ่งไม่มีบริษัทประกันภัยบริษัทใดรับประกัน หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นบริษัทจะได้รับความเสียหายอย่างมาก แต่บริษัทมีประวัติเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยดีเยี่ยม ยังไม่เคยประสบความยุ่งยากในเรื่องอุบัติเหตุมาก่อน
- 1.3 ผู้สอบบัญชีตรวจสอบบัญชีของบริษัทแห่งหนึ่งเป็นครั้งแรก งบการเงินของปีก่อนตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีซึ่งไม่รู้จัก โดยแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข ผู้สอบบัญชีเชื่อว่างบการเงินแสดงฐานะการเงินถูกต้องตามที่ควร แต่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รับอนุมัติให้ทำการทดสอบรายการบัญชีของงวดบัญชีก่อน และผู้สอบบัญชีคนปัจจุบันไม่ต้องการรับผิดชอบต่อผลงานของผู้สอบบัญชีอื่น
- 1.4 ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบงบการเงินของสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง ซึ่งได้เสนองบการเงินต่อผู้ถือหุ้นไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท งบการเงินดังกล่าวได้จัดทำตามกฎเกณฑ์ซึ่งกำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย บางรายไม่สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป บริษัทได้เปิดเผยถึงผลต่างจากกฎเกณฑ์ดังกล่าว ในกรณีที่มีจำนวนเงินมากไว้ในหมายเหตุท้ายงบการเงิน
- 1.5 ภายหลังจากที่บริษัทแห่งหนึ่งได้ปิดบัญชีสำหรับปีเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าลูกค้ำสำคัญรายหนึ่งถูกประกาศให้ล้มละลายอย่างฉับพลัน ณ วันที่ในงบดุล ลูกหนี้ได้ตอบรับคำยืนยันยอดลูกหนี้แล้ว เนื่องจาก ณ วันที่ในงบดุลลูกหนี้ยังคงเป็นลูกหนี้ที่ดี บริษัทฯ จึงปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน ผู้สอบบัญชีเชื่อว่าทุกรายการบัญชีในงบการเงิน แสดงถูกต้องตามที่ควร ณ วันที่ในงบการเงิน
- 1.6 บริษัทแห่งหนึ่ง มีบริษัทย่อยในต่างประเทศ ซึ่งตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีของประเทศนั้น แสดงความเห็นโดยไม่มีเงื่อนไข แม้ว่าผู้สอบบัญชีของบริษัทแม่ จะไม่ทราบเกี่ยวกับมาตรฐานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีของบริษัทย่อย แต่ผู้สอบบัญชีของบริษัทแม่ยินดีรับผิดชอบต่อการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีบริษัทย่อย เพราะเชื่อมั่นในการทำงานของทีมงานตรวจสอบภายในที่ตรวจสอบบริษัทย่อยว่าได้ตรวจสอบอย่างเหมาะสม ผู้สอบบัญชีท่านนี้เต็มใจอย่างยิ่งที่จะลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีของบริษัทแม่ แสดงความเห็นโดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีจะต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินรวมของบริษัทแม่และบริษัทย่อยด้วย

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเหลือง

สมมติว่าท่านได้รับการแต่งตั้งจากบริษัทไทยราย จำกัด ให้เป็นผู้สอบบัญชีสำหรับงวดบัญชีปี 2541 เป็นปีแรก บริษัทไทยราย จำกัด เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง ผลิตและจำหน่ายอะไหล่รถยนต์ สำหรับลูกค้าในประเทศ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน พบว่า แม้ว่าจะเป็นบริษัทขนาดกลาง การจัดโครงสร้างองค์การของบริษัทมีความชัดเจน ทิศนคติของฝ่ายบริหารที่มีต่อการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร และระบบข้อมูลทางบัญชีของบริษัทนั้นกำลังอยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูล

ในการผลิตอะไหล่รถยนต์นั้น บริษัทต้องสั่งซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศประมาณ 50% นอกจากนี้แล้ว วัตถุดิบบางประเภทจำเป็นต้องมีการปรับแต่งเพิ่มเติมก่อนที่จะนำมาใช้ บริษัทได้ว่าจ้างกิจการภายนอกเป็นผู้รับช่วงในการบริการดังกล่าว

- คำสั่ง 1. เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ให้ท่านจัดทำแบบสอบถามระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการซื้อสินค้าบริการ และเจ้าหน้าที่การค้าของบริษัทไทยราย จำกัด โดยในแบบสอบถามควรมีประเด็นที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเกี่ยวกับการซื้อสินค้าบริการและเจ้าหน้าที่
2. ในกรณีที่พบว่าระบบการควบคุมภายในตาม 1. มีจุดอ่อน ท่านจะอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

ตารางข้อมูลที่ปรากฏข้างท้าย จัดทำโดยเจ้าหน้าที่ของบริษัท เลิศปัญญา จำกัด ให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในระหว่างที่เข้าทำการตรวจสอบงบการเงินงวดสิ้นปีของบริษัทผู้ช่วยผู้สอบบัญชีเป็นผู้ลงมือตรวจสอบทุกขั้นตอน และได้บันทึกไว้ที่ตอนล่างของตารางข้อมูลภายใต้หัวข้อ “ข้อสรุปและข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง” โดยมีตัวอย่างวันที่และดัชนีกำกับอย่างเหมาะสม และกระตือรือร้นได้เสนอให้ผู้ช่วยอาวุโสสอบทาน การควบคุมภายในของ บริษัทได้รับการประเมินว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

- ให้ทำ ก. ให้หาข้อมูลที่เป็นสิ่งสำคัญในการตรวจสอบหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดซึ่งไม่ปรากฏในตาราง ดังกล่าว
- ข. วิธีการตรวจสอบที่สำคัญอะไรที่ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีไม่ได้นำมาใช้

(20 คะแนน)

บริษัท เลิศปัญญา จำกัด
 หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2540

หุ้นกู้ บริษัท	ปีครบอายุ	เลขที่ หุ้นกู้	มูลค่าที่ ตราไว้	แยกประเภท ทั่วไป	ซื้อในปี 2540	ขายในปี 2540	ราคาทุน	แยก ประเภท ทั่วไป	ราคา ตลาด	เงินปันผลและดอกเบี้ย			
										วันที่ จ่าย	จำนวนที่ บันทึก	ค้างรับ 12/31	
ก	6	2549	30,000	28,200 ✓	2540	2540	12/31	12/31	12/31	1/15	900 R <		
ค	4	2541	90,000	82,500 ✓			27,300	28,200	27,300	7/15	900 R <	825	
จ	9	2556	15,000	12,000 ✓			78,660	82,500	78,660	12/1	3,600 R <	300	
ส	5	2543	210,000	198,000 ✓		171,000 R	198,000	12,000	15,240	8/1	1,350 R <	564	
ร	10	2557	300,000	300,000 C			303,750	300,000	303,750	7/1	15,000 R	15,000	
					300,000	171,000	198,000	422,700	424,950			21,750	16,689
				320,700									
				✓	^	^	^	^	^	^	^	^	^
หุ้นทุน บริษัท													
ป	หุ้นสามัญ 1,000 หุ้น	1064		22,500 ✓			22,800	22,500	22,800	6/1	2,250 R <		
										9/1	2,250 R <		

ย	หุ้นสามัญ 50 หุ้น	8550		12/1	2,250 R <	750
			29,100 ✓	2/1	2,400 R <	
				8/1	2,400 R <	2,001
			51,600		13,800	2,751
			✓ ^		^	^

สรุปและข้อสังเกตที่เกี่ยวข้อง

- ✓ = ตรวจสอบตรงกับกระตาดำทำการของปี 2539
- R = ตรวจสอบกับเงินสดรับ
- ∅ = ตรวจสอบรายงานการประชุม (การซื้อและขายได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร)
- < = ตรวจสอบตรงกับ 1099
- C = ยืนยันโดยตรงกับรายงานของ Broker
- ^ = ตรวจสอบการบวกเลขตามแนวดิ่ง
- O = ตรงกับยอดในแยกประเภททั่วไป

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 8 (2/2541)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (8 ก.ย. 2541)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

มาตรฐานการตรวจสอบภายในฉบับที่ 9 ของ The Institute of Internal Auditors ได้กำหนดว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่เหตุการณ์หรือการกระทำบางอย่างจะก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อองค์กร ให้ท่านอธิบายให้เข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

- ก. ผลกระทบจากความเสี่ยงประกอบด้วยอะไรบ้าง
- ข. ขั้นตอนของกระบวนการประเมินความเสี่ยง คือ การกำหนดและจัดรวบรวมกิจกรรมที่สามารถตรวจสอบได้
ให้อธิบายว่ากิจกรรมที่สามารถตรวจสอบได้ประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง
- ค. ปัจจัยเสี่ยงหมายถึงเรื่องใดบ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีชมพู

สมมติว่าท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีสำหรับงบการเงินประจำปี 2540 ของบริษัท นำชัย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทรับซื้อและขายส่งสารเคมีให้แก่โรงงานต่างๆ บริษัท มีนโยบายในการตั้งราคาขายโดยมีกำไรขั้นต้นคิดเป็นร้อยละ 20 ของราคาขาย ข้อมูลต่อไปนี้เป็นรายการซื้อและขายสินค้าบางส่วนของบริษัทในปี 2540

		<u>ขาย</u>			
<u>วันที่</u>	<u>อ้างถึง</u>	<u>จำนวนเงิน</u>	<u>วันที่</u>	<u>อ้างถึง</u>	<u>จำนวนเงิน</u>
ธ.ค. 31	ปิดบัญชี	6,998,600			6,583,200
			ธ.ค. 27	SI 965	51,950
			28	966	192,700
			28	967	13,020
			31	969	58,410
			31	970	79,220
			31	971	20,100
		<u>6,998,600</u>			<u>6,998,600</u>

			ชื่อ		
วันที่	อ้างอิง	จำนวนเงิน	วันที่	อ้างอิง	จำนวนเงิน
		3,603,000	ธ.ค. 31	ปิดบัญชี	3,853,460
ธ.ค. 28	RR 1059	31,000			
30	1061	89,650			
31	1062	48,610			
31	1063	<u>81,200</u>			
		<u>3,853,460</u>			<u>3,853,460</u>

หมายเหตุ SI คือใบส่งสินค้า RR คือใบรับสินค้า

ท่านได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าของคลังของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 ซึ่งได้รวมเฉพาะสินค้าคงเหลือในคลังสินค้าเท่านั้น ผลการตรวจนับเป็นที่น่าพอใจ มียอดสินค้าคงเหลือทั้งสิ้น 7,540,000 บาท อย่างไรก็ตามในการตรวจการรับจ่ายสินค้าคงเหลือพบว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540 ใบรับสินค้าใบสุดท้ายที่ใช้ไป คือเลขที่ 1063 ส่วนใบส่งสินค้าใบสุดท้ายที่มีการส่งสินค้าให้ลูกค้าแล้ว ณ 31 ธันวาคม 2540 คือเลขที่ 968 นอกจากนี้แล้วมีข้อมูลเพิ่มเติมจากกิจการดังนี้คือ

- ก. สินค้าคงเหลือที่ได้ตรวจนับได้รวมสารเคมีที่สั่งซื้อและรับตามใบรับสินค้าเลขที่ 1060 แต่ยังไม่ได้รับใบส่งสินค้าจากผู้ขายจนกระทั่งกลางเดือนมกราคม 2541 สารเคมีดังกล่าวมีราคาทุน 21,830 บาท และใบส่งสินค้าจากผู้ขายลงวันที่ในเดือนมกราคม 2541
- ข. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540 ในคลังสินค้ามีสารเคมี ซึ่งได้ขายและได้รับชำระเงินจากลูกค้าแล้ว แต่ยังไม่ได้รับส่งสินค้าจนกระทั่งเดือนมกราคม 2541 สารเคมีดังกล่าวได้ทำใบส่งสินค้าเลขที่ 965 และไม่ได้นำมารวมในการตรวจนับสินค้าปลายปี
- ค. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540 มีรถบรรทุกของบริษัทจำนวน 2 คัน ซึ่งบรรทุกสารเคมีในรถจอดอยู่ในบริเวณบริษัท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รถหมายเลข ก 38162 สารเคมีที่บรรทุกได้มีการถ่ายออกเพื่อนำเข้าคลังสินค้าในวันที่ 2 มกราคม 2541 โดยมีการออกใบรับสินค้าเลขที่ 1063 ค่าขนส่งในการซื้อสารเคมีดังกล่าวบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบ

รถหมายเลข ก 74123 สารเคมีที่บรรทุกเกิดจากการขนถ่ายจากคลังสินค้าเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2540 เพื่อเตรียมส่งให้ลูกค้า แต่ไม่ได้นำส่งจนกระทั่งวันที่ 2 มกราคม 2541 สารเคมีดังกล่าวมีราคาขาย 127,000 บาท ตามใบส่งของเลขที่ 968 บริษัทเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

ง. มีรถบรรทุกสินค้าของบริษัทอีก 1 คัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540 จอดอยู่ที่บริเวณสถานีรถไฟพร้อมสารเคมีที่บรรทุกจากคลังสินค้าในตอนเย็นวันที่ 30 ธันวาคม 2540 รอขนถ่ายขึ้นรถไฟเพื่อส่งให้ลูกค้า สารเคมีดังกล่าวได้ทำใบส่งสินค้าเลขที่ 966 และมีเงื่อนไข FOB Destination
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540 บริษัทมีสารเคมีซึ่งอยู่ระหว่างการขนส่งมาที่บริษัทสารเคมีดังกล่าวนี้มีการออกใบรับสินค้าเลขที่ 1064 ในเดือนมกราคม 2541 มีเงื่อนไขการซื้อคือ FOB Shipping point มีมูลค่า 9,750 บาท และค่าใช้จ่ายในการขนส่งคิดเป็นจำนวนเงิน 750 บาท

- ฉ. สารเคมีที่ได้ตรวจนับในคลังสินค้า ได้รวมสารเคมีที่เสียหายไม่สามารถนำออกจำหน่ายมีราคาทุนเท่ากับ 12,500 บาท

- คำสั่ง
1. ให้แสดงรายการปรับปรุงที่จำเป็นเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือและบัญชีที่เกี่ยวข้องพร้อมกับการคำนวณ
 2. ให้จัดทำกระดาษทำการในการตรวจสอบความถูกต้องของรายการบัญชีและยอดคงเหลือของบัญชีสินค้าคงเหลือและบัญชีที่เกี่ยวข้อง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

- ก. ในการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีต้องประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน ในการนี้ผู้สอบบัญชีต้องแจ้งให้ผู้บริหารทราบว่าค้นพบจุดอ่อนในการควบคุมภายในหรือไม่ มิฉะนั้นจะถือผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชี
- ข. ท่านได้รับการทาบทามให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทจำหน่ายนาฬิกาแห่งหนึ่ง ซึ่งนำเข้ามาจากต่างประเทศ และบริษัทนี้ขายสินค้าผ่านห้างสรรพสินค้าทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด การขายส่วนใหญ่เป็นการขายสดให้กับลูกค้าของห้างสรรพสินค้าดังกล่าว ดังนั้นถ้าท่านจะรับงานสอบบัญชี ท่านจะมีวิธีการประเมินความเสี่ยงในการรับงานอย่างไร

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 9 (3/2541)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (6 ธ.ค. 2540)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

ผลการส่งหนังสือขอคำยืนยันยอดลูกหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540 ของบริษัทที่เป็นลูกค้าของผู้สอบบัญชีรายหนึ่ง มีรายละเอียด ดังนี้

	จำนวนราย	ยอดคงค้าง
ลูกหนี้ตอบยืนยันว่า		
ยอดถูกต้อง	17	15.7
ยอดไม่ถูกต้อง	5	3.2
หนังสือขอคำยืนยันยอดส่งคืนโดยไปรษณีย์	3	1.9
ลูกหนี้ไม่ตอบ	<u>15</u>	<u>10.4</u>
รวมยอดที่ส่งหนังสือขอคำยืนยัน	<u>40</u>	<u>31.2</u>

ผู้สอบบัญชีใช้วิธีทดสอบส่งหนังสือขอคำยืนยันยอด โดยให้ลูกหนี้ตอบทุกกรณี รายละเอียดข้างต้นเป็นผลการยืนยันยอดที่ได้รับคำตอบในเดือนมกราคม 2541 สำหรับหนังสือขอคำยืนยันยอดที่ส่งคืน โดยไปรษณีย์นั้น ได้รับแจ้งจากไปรษณีย์ว่า “ไม่มีผู้รับตามที่อยู่นั้น” ส่วนลูกหนี้ที่ตอบยืนยันว่าไม่ถูกต้องนั้นได้แจ้งยอดคงค้างตามบัญชีของตนมาด้วย 3 ราย ส่วนอีก 2 ราย ปฏิเสธว่าไม่มียอดค้างชำระบริษัทเลย

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชี ท่านจะต้องดำเนินการตรวจสอบอย่างไรต่อไปเกี่ยวกับผลการทดสอบขอคำยืนยันยอดลูกหนี้ เพื่อให้สามารถสรุปผลการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้ได้

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

ท่านได้รับหนังสือทบทวนให้เป็นผู้สอบบัญชีจากบริษัท กรุงเทพมหานคร จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2541 ท่านได้พบกับผู้บริหารของบริษัทและผู้จัดการฝ่ายบัญชีในเดือนกันยายน 2541 เพื่อข้อมูลเบื้องต้นในการพิจารณารับงานและเสนอค่าสอบบัญชี ท่านได้ทราบข้อมูลดังนี้

1. บริษัท เป็นบริษัทประกอบรถยนต์เพื่อขาย โดยนำเข้าอะไหล่จากต่างประเทศสำหรับรถยนต์ที่เป็นที่นิยมแห่งหนึ่ง ท่านได้รับคำชี้แจงจากผู้บริหารว่าบริษัทมีเป้าหมายที่จะดำเนินการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอีก 2 - 3 ปีข้างหน้า ซึ่งบริษัทมีแผนที่จะขยายตลาดไปยังภูมิภาคให้มากขึ้นเพื่อต่อสู้กับคู่แข่ง อย่างไรก็ดีตาม ที่ผ่านมามีบริษัทได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำลง การลดค่าของเงิน และอัตราดอกเบี้ยที่สูง ทำให้บริษัทประสบภาวะขาดทุนมากในปีก่อน และยังมีผลกระทบมาเรื่อยๆจนกระทั่งปัจจุบัน ในปีก่อนมีการปลดพนักงานในฝ่ายผลิตออกประมาณ 1 ใน 3 อย่างไรก็ตามผู้บริหารคาดว่าในช่วงปลายปีบริษัทคาดว่าจะมีรายได้ที่ดีขึ้นตามลำดับ

2. โครงสร้างของผู้ถือหุ้นของบริษัทจะมีลักษณะที่กระจายอยู่ในกลุ่มของบุคคลในครอบครัว ซึ่งมีประมาณ 75% นอกจากนั้นเป็นผู้ถือหุ้นโดยบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน บริษัทมีบริษัทร่วมประมาณ 6-7 บริษัท มีรายการที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การซื้อวัตถุดิบ การขายสินค้า การให้กู้ยืม การกู้ยืม ตลอดจนการทอรองจ่ายต่างๆ

3. จากงบการเงินปีก่อนและรายงานของผู้สอบบัญชีคนก่อน ท่านพบว่าผู้สอบบัญชีได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องความไม่แน่นอนของการดำรงอยู่ของกิจการ เนื่องจากบริษัทมีขาดทุนเกินทุน 20 ล้านบาท ผู้บริหารแจ้งให้ทราบว่า บริษัทได้มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนแล้วในเดือนกรกฎาคม 2541 อีก 100 ล้านบาท และได้มีการจ่ายชำระเงินกู้ระยะสั้นในจำนวนหนึ่ง ซึ่งทำให้หนี้สินหมุนเวียนลดต่ำกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนแล้ว

4. จากงบการเงินประจำเดือน สิงหาคม 2541 ท่านพบว่าในบัญชีลูกหนี้การค้า ซึ่งมีจำนวน 130 ล้านบาท บริษัทได้มีการตั้งสำรองไว้เพียงจำนวน 8 แสนบาท ผู้บริหารชี้แจงว่าเนื่องจากลูกหนี้การค้าส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้บริษัทในเครือรวมประมาณ 95 ล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะได้รับชำระครบ จึงไม่มีการตั้งสำรอง ส่วนที่เหลือได้มีการตั้งสำรอง ซึ่งคาดว่าเพียงพอแล้ว

ก. จากข้อมูลข้างต้นให้ท่านพิจารณาว่าท่านมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ (Professional Exposure Risk) อย่างไร เพื่อพิจารณาก่อนตอบรับงานสอบบัญชี

ข. หากท่านได้พิจารณาตอบรับงานสอบบัญชี โดยท่านเห็นว่าท่านสามารถจัดการความเสี่ยงที่มีต่อการปฏิบัติงานตามวิชาชีพได้แล้ว ท่านจึงได้ดำเนินการเพื่อจะวางแผนการตรวจสอบ (Audit Planning) ท่านได้ของบการเงินล่าสุดประจำเดือนตุลาคม 2541 และขอข้อมูลจากผู้จัดการฝ่ายบัญชีเพิ่มเติม ท่านทราบว่า

บริษัทมีเงินลงทุนในบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ประมาณ 8-10 บริษัท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ได้รับคำชี้แจงว่าบริษัทยังไม่มีมีการตั้งสำรองหรือตัดลดค่าราคาหลักทรัพย์ถึงแม้ว่าราคาตามบัญชีของบริษัทดังกล่าวจะมีราคาต่ำกว่าราคาทุน เนื่องจากคาดว่าบริษัทดังกล่าวจะมีผลการดำเนินงานที่ดีในอนาคต จึงไม่ตั้งสำรองเพื่อการลดค่า

ให้ท่านเขียนแผนการตรวจสอบโดยย่อ โดยพิจารณาความเสี่ยงในการตรวจสอบบัญชีทั้งในระดับของงบการเงิน (Audit risk at the financial statements level) โดยท่านพิจารณาแล้ว พบว่าท่านมีความเสี่ยงจากการที่ระบบการควบคุมภายในของกิจการไม่สามารถป้องกันหรือ ค้นพบข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ (Control Risk) ที่ค่อนข้างสูง

หมายเหตุ การเขียนแผนการตรวจสอบดังกล่าว ให้ท่านระบุถึงความเสี่ยงที่มีอยู่ในแต่ละระดับ
อย่างไร รวมทั้งระบุวิธีการตรวจสอบที่ท่านคิดว่าจะต้องปฏิบัติในการตรวจสอบยอดคงเหลือทางบัญชี (Substantive
test) (ข้อมูลในข้อ ก และ ข เป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบร่วมกัน)

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

กรุณาอธิบายระบบการควบคุมภายในที่ดีที่กิจการทั่วไปควรมีของวงจรการจ่ายเงินทั้งเงินสดและเช็ค
อย่างละเอียด

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 10 (1/2542)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (6 มิ.ย.2542)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท เงินทุนไทยราย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542 อีกวาระหนึ่ง ซึ่งจะต้องตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดครึ่งปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2542 ด้วย ในการตรวจสอบงบการเงินปี 2542 นี้ ท่านทราบว่า มาตรฐานการบัญชีใหม่หลายฉบับได้มีการประกาศใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ตามมาตรฐาน ฉบับที่ 40 ซึ่งใช้แทนมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง การบัญชีสำหรับหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด และฉบับที่ 17 เรื่อง บัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน สำหรับบัญชีเงินลงทุนใน

หลักทรัพย์ของบริษัทมีจำนวนที่มีสาระสำคัญสูงและมีความเสี่ยง ซึ่งในการตรวจสอบสำหรับงวดครึ่งปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2542 ท่านมีข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 และ 30 มิถุนายน 2541 ประกอบด้วย
 - ก. หลักทรัพย์ที่มีไว้เพื่อขายประกอบด้วยหลักทรัพย์หุ้นทุนซึ่งเป็นหุ้นจดทะเบียนในบริษัทจดทะเบียนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และหน่วยลงทุนซึ่งมีราคาซื้อขายในศูนย์รับฝากหลักทรัพย์
 - ข. หลักทรัพย์ที่มีไว้เพื่อการลงทุน ประกอบด้วย
 - ตราสารหนี้เป็นพันธบัตรรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ
 - หลักทรัพย์หุ้นทุน เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
 - หลักทรัพย์อื่นเป็นเงินลงทุนในบริษัทอื่นที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
2. ณ วันสิ้นปี 31 ธันวาคม 2541 และ 30 มิถุนายน 2541 บริษัทได้ตั้งสำรองค่าเผื่อการลดราคาของหลักทรัพย์ครบถ้วนแล้ว สำหรับหลักทรัพย์อื่นเป็นหุ้นสามัญในบริษัท 2 แห่ง ซึ่งมีราคาตามบัญชีต่ำกว่าราคาทุน บริษัทได้ตั้งสำรองเผื่อการลดราคาและรับรู้ผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น ในส่วนของผู้ถือหุ้นไว้แล้ว จำนวน 2 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541
3. ในงวด 6 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2542 มีรายการเคลื่อนไหวในลงทุนในหลักทรัพย์จดทะเบียนน้อยมาก สำหรับเงินลงทุนในบริษัทอื่นนั้น ในงวดนี้บริษัทได้ลงทุนเพิ่มอีก 1 บริษัท
4. ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2542 เงินลงทุนในหลักทรัพย์จดทะเบียนบางบริษัทมีราคาตลาดสูงกว่าราคาทุน และบางบริษัทมีราคาตลาดต่ำกว่าราคาทุน อย่างไรก็ตาม ผลรวมราคาทุนรวมของหลักทรัพย์ต่ำกว่าราคาตลาดรวม ซึ่งจากการตรวจสอบ ท่านพบว่าบริษัทได้ตั้งสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของหลักทรัพย์-เพื่อขายต่ำไปจำนวน 4 ล้านบาท นอกจากนั้นสำหรับเงินลงทุนในบริษัทอื่น 3 บริษัท ท่านพบว่าเงินลงทุนในบริษัทอื่นที่มีอยู่เดิม 2 บริษัท ซึ่งบริษัทได้ตั้งสำรองเผื่อการลดมูลค่าไว้แล้วนั้น ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2542

บริษัททั้งสองดังกล่าวมีราคาตามบัญชีดีขึ้นมาก และสูงกว่าราคาทุน สำหรับเงินลงทุนในบริษัทอื่นอีก 1 บริษัทนั้น ในงวดนี้มีราคาทุนสูงกว่าราคาตามบัญชี ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2542 เช่นกัน จากข้อมูลข้างต้นของบริษัทเงินทุน ไทยรวย จำกัด (มหาชน) ให้ท่าน

1. แสดงให้เห็นกระดาษทำการ งบดุล เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์
 2. แสดงการเปิดเผยรายการเกี่ยวกับบัญชีเงินลงทุนในบริษัทดังกล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
 3. จัดทำกระดาษทำการแสดงรายการปรับปรุง (ถ้ามี)
- (ให้ท่านสมมติข้อมูลและตัวเลขตามความเหมาะสม เพื่อแสดงรายการในข้อ 1-3 ข้างต้น)

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

จากประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 41 (พ.ศ.2541) เรื่อง “การลงลายมือชื่อรับรองการสอบบัญชีโดยการแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต” ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในเรื่องการลงลายมือชื่อรับรองโดยการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชีว่า งบการเงินที่ตรวจสอบแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด (ถ้ามี) ของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใด

คำถาม ข้อความที่ขีดเส้นใต้ใน 3 ประเด็น คือ

1. ถูกต้องตามที่ควร
2. สาระสำคัญ
3. หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ให้อธิบาย

- ก. ความหมายของแต่ละประเด็นมีเพียงใด
- ข. ประเด็นทั้ง 3 มีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่เพียงใด

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้แทนจำหน่ายรายใหญ่ของรถยนต์ยี่ห้อหนึ่ง ซึ่งมีทั้งรถยนต์นั่ง และรถบรรทุก ในการวางแผนการตรวจสอบท่านกำหนดความมีสาระสำคัญที่ยอมรับได้ โดยพิจารณาจำนวนเงิน และลักษณะของข้อมูลของแต่ละบัญชีที่สำคัญ และแต่ละประเภทรายการจากงบการเงินปีก่อนที่ผู้สอบบัญชีได้รับ ประกอบกับความรู้ในธุรกิจประเภทนี้ และข้อมูลที่ได้รับจากผู้บริหาร ท่านประเมินความเสี่ยงจากการเกิดความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญในข้อมูลที่ตรวจสอบ (Inherent Risk) ไว้ต่ำจากเหตุผลต่างๆ เช่น

1. สินค้าที่ขายเป็นสินค้าชิ้นใหญ่ต้องมีการจดทะเบียน
2. การขายส่วนใหญ่เป็นการขายเงินสด หรือขายให้ตัวแทนจำหน่ายรายย่อย ซึ่งบริษัทจะไม่ส่งมอบเอกสารจดทะเบียนให้ ถ้ายังไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข โอกาสจะเกิดหนี้สูญจึงน้อยมาก
3. สินค้าเป็นรถที่อยู่ในความต้องการของตลาด โอกาสที่ราคาขายจะต่ำกว่าราคาทุนน้อยมาก ปัญหาเรื่องสินค้าค้างสต็อกนาน และล้าสมัยไม่เคยเกิดขึ้น
4. บริษัทได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากผู้ผลิตรถยนต์นั้น บริษัทมีสภาพคล่องสูงเห็นได้จากในบัญชี บริษัทมีเงินฝากธนาคารเกือบหนึ่งพันล้านบาท

เมื่อทำการตรวจสอบตามแผนที่วางไว้ระยะหนึ่ง ท่านได้พบกับเหตุการณ์ซึ่งไม่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า โดยได้พบว่าแม้บริษัทจะมีเงินฝากบัญชีธนาคารหลายบัญชี แต่เปิดบัญชีแยกประเภทไว้บัญชีเดียวชื่อว่า บัญชีเงินฝากธนาคาร โดยการรับการจ่ายเงินทุกรายการ ยกเว้นที่จ่ายจากเงินสดย่อยจำนวนน้อยๆ บันทึกผ่านบัญชีนี้ทั้งสิ้น จากการทดสอบรายการท่านพบว่า เงินสดรับจ่ายบางรายการที่บันทึกในบัญชีนี้ไม่ปรากฏในใบแจ้งยอดก็ไม่ปรากฏในบัญชีดังกล่าว โดยผู้บริหารได้อธิบายว่า บางครั้งเกิดจากพนักงานบัญชีสับสน เนื่องจากบัญชีกับการเงินแยกจากกัน ทำให้พนักงานบัญชีไม่ได้รับใบแจ้งยอดจากธนาคาร และไม่เคยมีการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร และไม่คิดว่าจะทำได้เนื่องจากสะสมมานานแล้ว จากการใช้บัญชีเงินฝากธนาคารในแยกประเภทเพียงบัญชีเดียว ทำให้ท่านไม่ทราบว่ามีบัญชีธนาคารทั้งหมดจริงกี่บัญชี นอกจากที่ฝ่ายบริหารแจ้งให้ทราบว่า มีกว่า 20 บัญชี จากตัวอย่างใบแจ้งยอดส่วนหนึ่งที่ท่านได้รับพบว่าเป็นยอดเงินเบิกเกินบัญชี

จากปัญหาข้างต้น ท่านได้รับคำแนะนำให้ปรับปรุงแผนการตรวจสอบ ดังนี้

1. เพิ่มระดับความมีสาระสำคัญที่ยอมรับได้
2. ลดระดับความเสี่ยงจากการควบคุม (Control Risk) ด้วยการขยายหรือเพิ่มการทดสอบการควบคุม ท่านเห็นด้วยกับคำแนะนำข้างต้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 11 (2/2542)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (5 ก.ย. 2542)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

- ก. หากผู้สอบบัญชีพบจุดอ่อนของการควบคุมภายในของบริษัทลูกค้า ผู้สอบบัญชีจะแจ้งให้ลูกค้าทราบด้วยวิธีใดจึงเหมาะสม และควรมีข้อความใดที่ควรแจ้งให้ลูกค้าทราบบ้าง
- ข. ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีของธุรกิจขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ซึ่งประกอบธุรกิจขายส่งสินค้าอุปโภค บริโภค โดยใช้ที่อยู่อาศัยเป็นสำนักงาน และที่เก็บของมีพนักงานบัญชี 1 คน ทำหน้าที่ลงบัญชีทุกประเภท พนักงานเก็บรักษาเงิน 1 คน เป็นผู้ออกไปส่งของและใบเสร็จรับเงิน ติดตามทวงหนี้จากลูกค้ามีพนักงานจัดของ 2 คน ไม่มีความซับซ้อนของวิธีการบัญชีที่ต้องบันทึก การจัดทำบัญชีถูกต้องตามหลักฐานเอกสารที่ตรวจสอบ ผู้บริหารหรือเจ้าของคอยควบคุมการออกไปส่งของ การเก็บเงิน และการควบคุมสต็อกไม่ให้สูญหาย และให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง ท่านจะประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในอย่างไร ในการกำหนดแผนการตรวจสอบและควรเน้นการตรวจสอบในเรื่องใด

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีชมพู

- ก. ให้ท่านรายงานการสอบบัญชีแบบแสดงความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขต่องบการเงินเปรียบเทียบของบริษัท ไพลิน จำกัด (มหาชน) สำหรับงวดบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2541 และ 2540
- ข. ท่านจะต้องแสดงรายงานการสอบบัญชีอย่างไร ในแต่ละกรณีที่มีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้เกิดขึ้นจากการตรวจสอบบัญชีของลูกค้าสำหรับงวดบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2541
- (1) เมื่อกิจการมีการใช้หลักการบันทึกบัญชีที่ผิดหลักการบัญชี อยู่ในระดับที่มีสาระสำคัญมาก (ร้ายแรง)
 - (2) เมื่อมีความไม่แน่นอนบางประการ รวมถึงปัญหาต่อการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการอยู่ในระดับที่มีสาระสำคัญ
 - (3) เมื่อกิจการไม่บันทึกค่าใช้จ่ายที่อยู่ในระดับที่มีสาระสำคัญมาก (ร้ายแรง)

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

สมมติท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ไทยรววย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทขายส่งเครื่องเขียนประจำปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2541 ในกรณีนี้ ท่านได้รับมอบหมายให้นายสมชาย ซึ่งเป็นผู้ช่วยทำการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้การค้า จากการสอบถามกระดาษทำการ พบว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 บริษัทมีลูกหนี้การค้าทั้งสิ้น 450 ราย คิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 7,300,000 บาท นายสมชาย ได้จัดทำหนังสือขอคำยืนยันยอดลูกหนี้ โดยการแบ่งกลุ่มลูกหนี้ที่มียอดคงเหลือตั้งแต่ 40,000 บาท ขึ้นไปออกต่างหาก และส่งจดหมายขอคำยืนยันยอดไปยังลูกหนี้เหล่านี้ทุกราย สำหรับลูกหนี้การค้าส่วนที่เหลือจำนวน 420 ราย นายสมชาย ได้ส่งจดหมายขอคำยืนยันยอด โดยการสุ่มตัวอย่างคิดเป็นจำนวน 50 ราย รวมจำนวนจดหมายขอคำยืนยันยอดที่ส่งไปทั้งสิ้นมีจำนวน 80 ราย กระดาษทำการที่แสดงผลการตอบจดหมายยืนยันยอดลูกหนี้ที่นายสมชาย จัดทำขึ้นได้แสดงในตารางที่ 1

สำหรับตารางที่ 2 และที่ 3 เป็นกระดาษทำการที่นายสมชายทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์อายุลูกหนี้ และการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามลำดับ นอกจากนี้แล้ว จากการสอบถามเพิ่มเติม พบว่าบริษัทได้รับชำระเงินเพิ่มเติมจากลูกหนี้ที่มียอดเป็นลูกหนี้ ณ 31 ธันวาคม 2541 ในระหว่างเดือนกรกฎาคม และกุมภาพันธ์ 2542 ดังนี้ คือ ลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระตามตารางอายุลูกหนี้ 4,202,260 บาท และลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 1-30 วัน อีกจำนวน 267,060 บาท ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนั้น บริษัทจะใช้อัตราร้อยละของลูกหนี้แต่ละประเภท ซึ่งท่านได้เห็นชอบด้วยในปีก่อน ๆ ดังนี้คือ

ลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	10%
ลูกหนี้ที่ค้างชำระเกินกำหนด	
1-30 วัน	25%
31.60 วัน	70%
เกิน 60 วัน	100%

- คำสั่ง**
1. ให้แสดงรายการปรับปรุงที่จำเป็นจากข้อมูลที่ท่านได้พบภายหลังจากการสอบถามกระดาษทำการของนายสมชาย พร้อมคำอธิบาย
 2. จากตารางที่ 2 และ 3 ให้ท่านจัดทำกระดาษทำการสำหรับบัญชีลูกหนี้ และบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่สมบูรณ์ ซึ่งได้รวมรายการปรับปรุงที่จำเป็นตามข้อ 1 ด้วย

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 12 (3/2542)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (6 ธ.ค. 2542)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

ระบบการควบคุมภายในที่จัดให้มีขึ้นนั้น แม้จะจัดให้ดีเพียงใดก็ยังไม่สามารถรับรองได้ว่าการบริหารงานจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบันทึกบัญชีถูกต้องสมบูรณ์หรือการทุจริต และข้อผิดพลาดจะสามารถค้นพบ และป้องกันได้ เนื่องจากการควบคุมภายในมีข้อจำกัดต่างๆ

จงบอกข้อจำกัดดังกล่าวอย่างน้อย 5 ข้อ ว่ามีอะไรบ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

ธุรกิจส่วนใหญ่มักให้ความสนใจในเรื่อง การขาย การให้สินเชื่อ การเก็บเงินจากลูกหนี้ และสภาพคล่องของกิจการ และให้ความสนใจน้อยกว่าในการควบคุมเอกสาร การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และหนี้สิน จึงมักเกิดกรณีที่มีการบันทึกบัญชีไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ท่านจะมีวิธีตรวจสอบอย่างไรเพื่อให้แน่ใจใน

ก. การตรวจสอบการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวรระหว่างปี

ข. การตรวจสอบให้ทราบถึงหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาระผูกพันที่มี

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีชมพู

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีบริษัท ฐานดี จำกัด (มหาชน) และขณะนี้ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของท่านอยู่ระหว่างการตรวจสอบและรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินของบริษัทสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2542 จากการทำท่านเป็นผู้สอบบัญชีบริษัทนี้มาเป็นเวลาหลายปี ท่านจึงทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบริษัท ดังนี้

1. บริษัทดำเนินธุรกิจผลิตและจำหน่ายสินค้า ซึ่งจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่มีการบริหารงานแบบครอบครัวโดยผู้ถือหุ้น คณะกรรมการและผู้บริหาร ส่วนใหญ่มาจากตระกูลเดียวกัน
2. ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา บริษัทได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ผลการดำเนินงานของบริษัทขาดทุนมาโดยตลอด ทำให้ในช่วงเวลาดังกล่าว บริษัทจำเป็นต้องกู้ยืมเงินทั้งระยะสั้นและยาว เพื่อนำมาใช้ในการเสริมสภาพคล่อง และดำเนินธุรกิจเป็นจำนวนมาก รวมถึงการขอเลื่อนเวลาชำระคืน

เงินกู้ยืมกับเจ้าหนี้ด้วย โดยสัดส่วนหนี้สินรวม ณ 30 กันยายน 2542 คิดเป็นร้อยละ 85 ของสินทรัพย์รวม

3. ในรอบปีปัจจุบัน ท่านพยายามประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน แต่ไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจาก บริษัทขายเบี่ยงและไม่ให้ความร่วมมือ ท่านจึงตัดสินใจที่จะเน้นการตรวจสอบความถูกต้องของยอดคงเหลือแทน (substantive test) แทน
4. บริษัทมีรายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย บริษัทร่วมและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันหลายแห่ง ในจำนวนมากและต่อเนื่อง เช่น การซื้อขายสินค้า การให้เช่าอาคารโรงงาน เงินทดรองจ่ายและเงินกู้ยืม ทั้งนี้ท่านมิได้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเหล่านี้ด้วย

คำสั่ง

- ก. จากข้อมูลเบื้องต้นที่ท่านทราบเกี่ยวกับบริษัท ท่านจะแนะนำให้ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีระมัดระวัง ประเด็นใดบ้างในการตรวจสอบบัญชีเงินกู้ยืมระยะยาว จงอธิบายให้ชัดเจน
- ข. วิธีการตรวจสอบบัญชีเงินกู้ยืมระยะยาวที่ท่านเห็นว่าจำเป็น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีได้พิจารณาประเด็นที่ต้องระมัดระวังตามคำแนะนำของท่าน ในข้อ ก. อย่างเพียงพอแล้ว จงอธิบายให้ชัดเจน

(20 คะแนน)

วันที่บันทึกบัญชี	รายการ	ราคาทุน	หมายเหตุ
1 ก.ย. 42	เครื่องจักร AE-2	9	บริษัทแลกเปลี่ยนเครื่องจักร OF-5ซึ่งใช้งานมา 6 ปี กับเครื่องจักรใหม่ชนิดเดียวกัน ผู้ประเมินราคาอิสระประเมินว่าเครื่องจักรใหม่มีมูลค่ายุติธรรมเท่ากับ 7.5 ล้านบาท ราคาตามบัญชีของเครื่องจักร OF-5 เท่ากับ 9.0 ล้านบาท บริษัทปรับปรุงดอกเบี้ยจ่าย 1.8 ล้านบาท และผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินกู้ยืมต่างประเทศ 0.2 ล้านบาท เป็นต้นทุนของเครื่องจักร โดยบริษัทกู้เงินจากสถาบันการเงินต่างประเทศจำนวน 50.0 ล้านบาท ครบกำหนดชำระภายใน 2 ปี เพื่อนำมาซื้อเครื่องจักร AE-1 โดยใช้เครื่องจักร AE-1 และผู้บริหารของบริษัทค้าประกัน
	เครื่องจักร OF-5	(15.0)	
31 ธ.ค. 42	เครื่องจักร	2.0	
	AE-1		

- บริษัทฯ คาดว่า เครื่องจักรทั้งหมดมีอายุการใช้งาน 10 ปี ไม่มีมูลค่าซาก และมีนโยบายคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง

- บริษัทฯ ยังไม่ได้คำนวณค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรที่คงเหลืออยู่ สำหรับปี 2542

- ให้ทำ
1. กระดาษทำการตรวจสอบบัญชีเครื่องจักรการผลิต และค่าเสื่อมราคามะสม ณ 31 ธันวาคม 2542 โดยมีเนื้อหาและรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่าท่านปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชี
 2. กระดาษทำการปรับปรุงรายการที่เกี่ยวข้องตามผลการตรวจสอบของท่าน

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการตรวจสอบ ท่านได้เข้าพบผู้บริหารของบริษัทลูกค้า เพื่อสอบถามเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน และได้รับคำชี้แจงว่าบริษัทแห่งนั้นให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายในเป็นอย่างมาก โดยกำหนดองค์ประกอบไว้ 5 ประการ คือ

1. มีสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดี
2. มีกระบวนการประเมินความเสี่ยงที่เหมาะสม
3. มีกิจกรรมควบคุมที่ดี
4. มีระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลที่ดี
5. มีระบบการติดตามและประเมินผลที่ดี

ในฐานะผู้สอบบัญชี ให้ท่านกำหนดวิธีการที่บริษัทจะต้องมีในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งจะทำให้ระบบการควบคุมภายในดังกล่าว ถือได้ว่ามีประสิทธิภาพ มาองค์ประกอบละ 5 ข้อ

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเหลือง

ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีบริษัท พอใจ จำกัด สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542 งบดุลเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินที่ได้รับจากบริษัทเพื่อตรวจสอบปรากฏรายละเอียด ดังนี้

บริษัท พอใจ จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542

สินทรัพย์

เงินสด	40,000	บาท
ลูกหนี้	200,000	บาท
สินค้าคงเหลือ	320,000	บาท
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	40,000	บาท
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสม)	350,000	บาท

จำนวนเงิน 155,000 บาท)

สินทรัพย์อื่น	50,000	บาท
รวมสินทรัพย์	1,000,000	บาท

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

เจ้าหนี้	115,000	บาท
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	65,000	บาท
ตัวเงินจ่าย (รวมตัวเงินจ่ายระยะยาวที่จะครบกำหนดภายในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 จำนวนเงิน 40,000 บาท)	80,000	บาท

ส่วนของผู้ถือหุ้น - หุ้นสามัญมูลค่าหุ้นละ 100 บาท	
- หุ้นที่จดทะเบียนและออกหุ้นแล้ว	200,000 บาท
2,000 หุ้น	
กำไรสะสม	
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,000,000 บาท

จากการตรวจสอบ ท่านได้พบข้อผิดพลาดในบัญชีสินค้าคงเหลือ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ซึ่งบริษัทยังมีได้ปรับปรุงแก้ไขทั้งในงบการเงินของปีปัจจุบัน และของปีก่อน ๆ ดังนี้

	จำนวนเงิน(บาท) ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	2542	2541	2540	2539
สินค้าสิ้นปีราคาสูงไป	-	140,000	160,000	-
สินค้าคงเหลือสิ้นปีราคาต่ำไป	120,000	-	-	180,000
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าต่ำไป	18,000	14,000	10,000	12,000
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต่ำไป	4,000	1,500	2,000	1,000
กำไรสุทธิของแต่ละปีที่ผ่านมา ปรากฏยอดตามงบการเงินที่ตรวจสอบแล้ว มีรายละเอียด ดังนี้				
ปี 2540		150,000 บาท		
ปี 2541		130,000 บาท		
ปี 2542 (ยอดตามบัญชี)		110,000 บาท		

ให้ท่านจัดทำกระดาษทำการเพื่อแสดงการปรับปรุงกำไรสุทธิของปี 2540 2541 และ 2542 โดยไม่ต้องคำนึงถึงผลทางภาษีอากร และจัดทำกระดาษทำการงบดุล โดยใช้รูปแบบงบดุลตามมาตรฐานงบการเงิน

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 14 (2/2543)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (3 ก.ย. 2543)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

ก.ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 200 วัตถุประสงค์และหลักพื้นฐานของการสอบบัญชีได้กำหนดวัตถุประสงค์ และหลักการพื้นฐานการสอบบัญชีไว้อย่างไรบ้าง

ข.ในการตรวจสอบบัญชีหากพบจุดอ่อนการควบคุมภายในของลูกค้า ในฐานะผู้สอบบัญชีท่านจะแจ้งให้ลูกค้าทราบด้วยวิธีใดจึงจะเหมาะสม และควรมีข้อความใดที่ควรแจ้งให้ลูกค้าทราบบ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท เอบีซี อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด มาตั้งแต่บริษัทได้เปิดดำเนินการ และจากผลการตรวจสอบงบการเงินปีก่อนสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542 ท่านได้มีข้อสังเกตและสรุปผลดังนี้

-บริษัทไม่ได้ตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้า ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกันแห่งหนึ่ง และจำนวนมีสาระสำคัญ เนื่องจากบริษัทขอพิจารณาเหตุการณ์ในปี 2543 ก่อน แต่ท่านเห็นว่าบริษัทควรตั้งสำรอง เนื่องจากมีแนวโน้มที่จะไม่ได้รับชำระ โดยท่านแสดงความเห็นโดยมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าวในรายงานของผู้สอบบัญชีแล้ว

-บริษัทมีขาดทุนสุทธิและขาดทุนสะสมเป็นจำนวนสูง และหนี้สินหมุนเวียนสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน อย่างไรก็ตาม บริษัทผู้ถือหุ้นใหญ่ที่ญี่ปุ่นได้ให้การยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรที่จะให้การสนับสนุนทางการเงิน และคาดว่าในปี 2543 บริษัทจะดำเนินการเพิ่มทุนเพื่อนำมาจ่ายชำระหนี้เงินกู้

-บริษัทได้บันทึกรายได้ค่าขายผิวดวงบัญชี โดยบันทึกรายได้ของปี 2543 ในปี 2542 จำนวน 50 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ปรับปรุงงบการเงินปี 2542 โดยถูกต้องตามคำแนะนำของท่านแล้ว

-จากการร่วมสังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือสิ้นปี 2542 พบว่ามีสินค้าคงเหลือบันทึกมากไปจำนวน 10 ล้านบาท ซึ่งบริษัทได้ปรับปรุงให้ถูกต้องแล้ว

ในการพิจารณาเพื่อรับงานตรวจสอบของปี 2543 ท่านได้ประชุมกับฝ่ายบริหารของบริษัทในเดือนสิงหาคม 2543 เพื่อขอทราบข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม และเพื่อจะได้ดำเนินการวางแผนการตรวจสอบให้เหมาะสมในกรณีที่ตรวจสอบงบการเงินปี 2543 โดยท่านได้ทราบข้อมูลจากฝ่ายบริหารเพิ่มเติมดังนี้

-บริษัทได้บันทึกสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้าบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวแล้วในปี 2543 ทั้งจำนวน โดยไม่ได้ปรับปรุงย้อนหลังของงบการเงินปี 2542

-บริษัทได้เพิ่มทุนจดทะเบียนอีก 5 ล้านบาท ในปี 2543 และจ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืมแล้วบางส่วน นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์งบการเงินระหว่างกาลสำหรับงวดสิ้นสุดวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 ท่านพบข้อสังเกตเพิ่มเติมดังนี้

- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลดลงแต่ลูกหนี้การค้ามียอดสูงขึ้น
- ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนประมาณ 30% ส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มขึ้นของขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขาย (ค่าขายเพิ่มขึ้นประมาณ 5%)

จากข้อมูลข้างต้น

1.1 ในการพิจารณาความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ ท่านคิดว่าท่านควรจะรับงานการตรวจสอบสำหรับปี 2543 ดังกล่าวหรือไม่ เพราะเหตุใด

1.2 สมมติว่าท่านพิจารณาถึงความเสี่ยงในการสอบบัญชีดังต่อไปนี้

1. ความเสี่ยงที่มีต่องบการเงินโดยรวม

2. ความเสี่ยงที่มีต่อแต่ละบัญชี

(ในปีที่ผ่านมาจากการทดสอบปฏิบัติการทางระบบพบว่า บริษัทมีระบบควบคุมภายในที่เชื่อถือได้พอควร)

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

สมมติว่าท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ไทยรวย จำกัด ประจำปี 2542 จากรายงานการวิเคราะห์บัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของบริษัทที่ได้จัดทำโดยทำสมุดบัญชีของบริษัทตามตารางที่ 1 พบว่าบริษัทได้คิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์ถาวรตามวิธีเส้นตรง โดยประมาณอายุเวลาในการใช้ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ คือ อาคาร 20 ปี เครื่องจักรและอุปกรณ์ 10 ปี และจากการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม ท่านทราบรายละเอียดดังนี้ คือ

1. ในวันที่ 1 มกราคม 2542 บริษัท ได้รับโอนที่ดินตามสัญญาซื้อขายจากนายเก่งกาจ มีมูลค่าตามสัญญา 10 ล้านบาท และเสียค่าใช้จ่ายในการรับโอนเป็นจำนวนเงิน 200,000 บาท ในการชำระเงินค่าที่ดินนั้น บริษัทได้นำเงินที่กู้จากธนาคารในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี มาชำระให้แก่ผู้โอนที่ดินที่บริษัทซื้อเป็นที่ดินเปล่าเพื่อการพัฒนาในอนาคต ในปัจจุบันยังไม่มีโครงการที่จะดำเนินการใด ๆ กับที่ดินอย่างชัดเจนอย่างไรก็ดี บริษัทได้เริ่มทำการถมและปรับพื้นที่ เมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2542 จนถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542 การถมและปรับพื้นที่จึงเสร็จสิ้นลง บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายในการถมและปรับพื้นที่นี้จำนวน 500,000 บาทแต่เนื่องจาก เห็นว่ายังไม่มีโครงการที่ชัดเจน จึงได้บันทึกค่าใช้จ่ายในการถมและปรับพื้นที่เป็นค่าใช้จ่ายเตล็ด แต่อย่างไรก็ดี บริษัทได้นำดอกเบียจากเงินกู้นี้มาซื้อที่ดินมาคำนวณเป็นต้นทุนของที่ดินแล้ว
2. ในระหว่างปี 2542 บริษัทได้ทำสัญญากู้ยืมเงิน จำนวน 20 ล้านบาท เพื่อก่อสร้างอาคารหลังใหม่บนที่ดิน ซึ่งมีอยู่เดิม โดยมีอัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี การก่อสร้างเริ่ม 1 มิถุนายน 2542 กำหนดแล้วเสร็จในปลายปี 2543 บริษัทได้รับเงินกู้มา 3 งวด ดังนี้ งวดที่ 1 เมื่อ 1 มิถุนายน 2542 จำนวน 4 ล้านบาท งวดที่ 2 เมื่อ 1 กันยายน 2542 จำนวน 10 ล้านบาท และงวดที่ 3 เมื่อ 1 ธันวาคม 2542 จำนวน 6 ล้านบาท บริษัทได้จ่ายค่าก่อสร้างไปแล้วบางส่วนเป็นจำนวนเงิน 15 ล้านบาทและได้นำเงินกู้อื่นที่เหลือไปลงทุนชั่วคราว ได้รับผลตอบแทนทั้งสิ้น 300,000 บาท ได้นำดอกเบียจ่ายจากเงินกู้ยืมดังกล่าว มาคำนวณเป็นต้นทุนของอาคารระหว่างก่อสร้าง

3. เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2542 บริษัทได้ทำสัญญาเช่าเครื่องจักรชนิดบอกลีไม่โต้กับ บริษัท ไทย ลิสซิ่ง จำกัด โดยมีค่าเช่าที่ถึงกำหนดทุกต้นปี เริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2542 ปีละ 419,757 บาท มีอายุการเช่า 5 ปี เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า บริษัทมีสิทธิที่จะเลือกซื้อได้ในราคา 80,000 บาท เครื่องจักรมีอายุการใช้งาน 10 ปี มีราคาทุนเท่ากับ 1,300,000 บาท จากการทดสอบการคำนวณ บริษัทพบว่ามูลค่าปัจจุบันของค่าเช่ารายปี และราคาตามสิทธิที่จะเลือกซื้อเมื่อสิ้นสุดสัญญาโดยใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของบริษัทในอัตรา 10% เป็นอัตราคิดลด พบว่ามีค่าเท่ากับ 1,800,000 บาท ดังนั้น บริษัทจึงได้บันทึกตามวิธีสัญญาเช่าการเงิน โดยบันทึกเครื่องจักรดังกล่าวเป็นทรัพย์สินด้วยจำนวนเดียวกัน บริษัทได้เริ่มคิดค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรดังกล่าว ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2542
4. เมื่อ 1 กรกฎาคม 2542 บริษัท ได้จำหน่ายเครื่องจักรและอุปกรณ์บางส่วนที่ได้ซื้อมาเมื่อ 1 กรกฎาคม 2538 ในราคา 960,000 บาท บริษัท ได้บันทึกค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ขายจนถึงวันขายแล้ว และบันทึกโอนเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ขายออกจากบัญชีตามจำนวนเงินที่ได้รับจากการขาย เป็นจำนวนเงิน 520,000 บาท ตามที่ได้แสดงในตารางที่ 1

- คำสั่ง 1. ให้แสดงรายการปรับปรุงที่จำเป็นสำหรับบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และบัญชีอื่นที่เกี่ยวข้องของ บริษัท ไทยรววย จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 โดยสมมติว่า บริษัทยังไม่ได้ทำการปิดบัญชี
2. ให้ทำกระดาษทำการเพื่อแสดงยอดคงเหลือที่ถูกต้อง สำหรับบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 ของบริษัท ไทยรววย จำกัด

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 15 (3/2543)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (3 ธ.ค. 2543)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนแห่งหนึ่งในปี 2543 ท่านได้รับทราบข้อมูลเบื้องต้น ว่าบริษัทแห่งนี้มีการจัดตั้งฝ่ายตรวจสอบภายในมาแล้ว 2 ปี ในปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ในฝ่ายอยู่ 4 คน ท่านได้รับแจ้งจากลูกค้ำว่าให้ท่านช่วยให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานฝ่ายตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์ต้องการด้วย ผู้จัดการฝ่ายตรวจสอบภายในมีสายการรายงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) อนึ่ง ท่านจะต้องไปพบ และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบทุก ๆ ไตรมาส ถึงผลการสอบทานงบการเงินรายไตรมาส และเรื่องอื่น ๆ

- ก) ให้ท่านจัดทำแนวทางในการประเมินผลงานเบื้องต้น ฝ่ายตรวจสอบภายในเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานตรวจสอบของท่าน
- ข) ผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกติดต่อสื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ด้วยเรื่องใดบ้าง

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 300 เรื่อง การวางแผนงานสอบบัญชีนั้นได้ กำหนดว่า “ผู้สอบบัญชีควรวางแผนการตรวจสอบเพื่อให้การปฏิบัติงานสอบบัญชีมีประสิทธิภาพ”

ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการตรวจสอบอย่างไร สิ่งที่ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาในการจัดทำแผนการตรวจสอบมีอะไรบ้าง และท่านคิดว่าแผนการตรวจสอบบัญชีที่กล่าวถึงมีความแตกต่างจากแนวการสอบบัญชีหรือไม่อย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

บริษัทรักชาติ จำกัด

งบกำไรขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2542 ของบริษัทรักชาติ จำกัด มีรายละเอียดดังนี้

ขายสุทธิ	12,500,500
ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	
ต้นทุนขาย	8,132,000
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	1,738,000
ดอกเบี้ยจ่าย	549,000
ภาษีเงินได้	<u>624,450</u>
รวมต้นทุนและค่าใช้จ่าย	<u>11,043,450</u>
กำไรสุทธิ	1,457,050
กำไรสะสมต้นปี	200,000
กำไรสะสมสิ้นปี	<u>1,657,050</u>

ในฐานะผู้สอบบัญชี ท่านได้เข้าสังเกตการณ์การตรวจสอบนับสินค้าคงเหลือเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542 และท่านได้ทราบว่าลูกค้าปรับปรุงยอดคงเหลือในบัญชีสินค้า ณ วันนั้นให้ตรงตามยอดที่ตรวจนับได้จริง

ภายหลังวันสิ้นปี ลูกค้าได้จัดทำรายละเอียดบัญชีสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 ตามผลการตรวจนับยอดเพิ่มขึ้น และลดลงในระหว่างวันที่ 26 ถึง 31 ธันวาคม 2542 ซึ่งเก็บมาจากรายการในบัญชีสินค้าและยอด ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2542 และวันที่ 31 ธันวาคม 2542 ด้วย ผลการตรวจสอบท่านได้พบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือดังนี้

ชื่อสินค้า	วันที่		วันที่ ลงบัญชีสินค้า	ราคาก่อนภาษีมูลค่าเพิ่ม	
	ใบกำกับสินค้า	ส่งสินค้า		ราคาขาย	ราคาทุน
A01	27 ธ.ค. 2542	23 ธ.ค. 2542	27 ธ.ค. 2542	38,400	30,500
B01	29 ธ.ค. 2542	20 ธ.ค. 2542	29 ธ.ค. 2542	51,000	41,000
C70	30 ธ.ค. 2542	03 ม.ค. 2543	30 ธ.ค. 2542	25,500	20,000
D59	30 ธ.ค. 2542	04 ม.ค. 2543	30 ธ.ค. 2542	64,000	51,500
E16	03 ม.ค. 2543	30 ธ.ค. 2542	03 ม.ค. 2543	77,000	66,800
F27	03 ม.ค. 2543	29 ธ.ค. 2542	03 ม.ค. 2543	45,500	40,100
G12	04 ม.ค. 2543	30 ธ.ค. 2542	30 ธ.ค. 2542	63,000	51,500
Z13	05 ม.ค. 2542	05 ม.ค. 2543	30 ธ.ค. 2542	43,700	39,000

บริษัทเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายสินค้านี้ในอัตราร้อยละ 7 โดยตั้งค้างจ่ายไว้ทุกสิ้นเดือน และชำระให้กรมสรรพากรภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป และขายสินค้าเป็นเงินเชื่อทั้งหมด

ให้ท่านจัดทำ

1. กระดาษทำการ เพื่อแสดงผลการตรวจสอบข้อมูลข้างต้น พร้อมกับการปรับปรุงบัญชีที่เกี่ยวข้อง
2. กระดาษทำการ งบกำไรขาดทุน และกระดาษทำการรายการปรับปรุง (ให้ปรับปรุงทุกรายการโดยไม่ต้องคำนึงถึงสาระสำคัญของจำนวนเงิน)

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 16 (1/2544)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (3 มิ.ย. 2544)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

- ก. วิธีการทดสอบการปฏิบัติตามระบบ (Compliance Test) แตกต่างจากวิธีการทดสอบความถูกต้องของรายการบัญชี (Substantive Test) อย่างไร
- ข. หากท่านในฐานะผู้สอบบัญชีของบริษัท ได้ทำการทดสอบการปฏิบัติตามระบบและพบว่า ไม่มีการปฏิบัติตามระบบบัญชี และการควบคุมภายในที่วางไว้ ท่านจะใช้วิธีการใดต่อไปเพื่อให้ท่านสามารถสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในได้

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีส้ม

ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนแห่งหนึ่งในปี 2543 บริษัทประกอบธุรกิจผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ที่เป็นโคมไฟและหลอดไฟขายในประเทศและต่างประเทศ วัตถุประสงค์บางส่วนร้อยละ 40 ซึ่งจากบริษัทที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในประเทศญี่ปุ่น ยอดขายร้อยละ 20 ขายให้บริษัทที่เกี่ยวข้อง

อนึ่ง บริษัทซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องในประเทศญี่ปุ่นได้คิดค่าบริการด้านเทคนิค เมื่อมีการใช้บริการแต่ละครั้ง โดยมีอัตรารายชั่วโมงของวิศวกรบวกค่าโทรศัพท์ ยอดลูกหนี้และเจ้าหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 มีดังนี้

	บาท	เงินสกุลต่างประเทศ ดอลลาร์สหรัฐ
ลูกหนี้		
บริษัท บางประกง มอเตอร์	15,000	บาท
บริษัท แสงสว่าง อีเล็คทริก	6,000	บาท
บริษัท ชัมไฮ อีเล็คทริก	4,300	100
	25,300	
เจ้าหนี้		
บริษัท โตเกียว อีเล็คทริก	150,500	3,500
บริษัท นาโกย่า แพคเทอร์รี่	12,040	280
เจ้าหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องอื่น	7,740	180
เงินค่าบริการทางเทคนิคค้างจ่าย	8,600	200
	178,880	4,160

บริษัทใช้อัตรา 43 บาท เท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ในการแปลงค่าลูกหนี้และเจ้าหนี้ ณ วันสิ้นงวด ทั้งนี้ อัตราซื้อขาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศไว้ มีดังนี้

	บาท/1 ดอลลาร์สหรัฐ
อัตราซื้อ	42
อัตราขาย	44

อนึ่ง จากการตรวจสอบรายการจ่ายเงินหลังวันสิ้นงวดพบว่า มีรายการโอนเงินทางโทรเลขเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2543 จำนวน 100 k ดอลลาร์สหรัฐ ให้บริษัท โตเกียวอิเล็กทรอนิกส์ โดยฝ่ายบัญชีบันทึกรายการในงวด 2544

ผู้สอบบัญชีได้ส่งหนังสือยืนยันยอดคงเหลือทุกรายการ และได้รับมาโดยครบถ้วน ยกเว้นบริษัท ชัมไฮ อิเล็กทรอนิกส์ ลูกหนี้รายนี้ค้างชำระเป็นเวลายาวเกินหกเดือนแล้ว โดยผู้สอบบัญชีได้รับแจ้งว่าบริษัทกำลังอยู่ระหว่างการปรึกษาหารือกับทนายเพื่อฟ้องร้อง บริษัทดังกล่าวได้ปิดกิจการไปแล้ว และค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีอาจจะไม่คุ้มกับมูลหนี้ให้

ให้ท่าน จัดทำกระดาษทำการแสดงรายการปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง และแสดงยอดคงเหลือลูกหนี้ และเจ้าหนี้ บริษัทเกี่ยวข้องภายหลังการปรับปรุง

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ให้ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ภักดีพร จำกัด ในการตรวจสอบบัญชีรายได้ และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543 ปรากฏว่ามีรายละเอียดดังนี้

16 มกราคม	เงินรับจากบริษัทประกันภัยเพื่อชดเชยอาคารสำนักงานสาขาที่เสียหายเนื่องจากน้ำท่วม	2,200,000 บาท
25 กุมภาพันธ์	ค่าก่อสร้างถนนรอบโรงงาน	(1,150,000) บาท
19 มีนาคม	เงินสดรับจากการขายเครื่องถ่ายเอกสาร	82,000 บาท
24 พฤษภาคม	มูลค่าสุทธิตามบัญชีของรถยนต์ที่นำไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินโฉนด#6	1,200,000 บาท
7 กรกฎาคม	เงินสดรับจากการขายเครื่องจักร	1,809,000 บาท
19 ตุลาคม	ดอกเบี้ยเงินกู้ระยะยาว สำหรับงวด 3 เดือน 1 ต.ค.-31 ธ.ค. 2543	(400,000) บาท

ผลการตรวจสอบบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ผู้สอบบัญชีพบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังนี้

1. อาคารสำนักงานสาขาที่ถูkn้ำท่วมนั้น บริษัทเข้ามาโดยทำสัญญาไว้เป็นเวลา 5 ปี สัญญาต่ออายุได้คราวละ 5 ปี บริษัทจ่ายค่าสิทธิการเช่าให้แก่ผู้ให้เช่า 10 ล้านบาท สำหรับระยะเวลา 15 ปี ณ วันที่น้ำท่วมบริษัทได้เช่าอาคารนี้มาแล้วเป็นเวลา 12 ปี โดยสัญญาจะสิ้นสุดลงวันที่ 16 มกราคม 2543 ภายใต้เงื่อนไขในสัญญาเช่า บริษัทจะต้องจ่ายค่าประกันภัยอาคารสำนักที่เช่า โดยให้ผู้เช่าเป็นผู้รับ

ประโยชน์จากการประกันภัยนั้นแต่ผู้เดียว แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่อาคารที่ถูกน้ำท่วมเสียหายมากจนใช้งานไม่ได้ ผู้ให้เช่าจะคืนค่าสิทธิการเช่าสำหรับช่วงเวลาที่ยังเหลืออยู่ของสัญญาเช่า ณ วันที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ ผู้ให้เช่าตกลงให้บริษัทหักสิทธิการเช่ารอดัตบัญชีที่ยังเหลืออยู่ในบัญชีจากค่าประกันภัยที่ได้รับชดเชย (จำนวนเงิน 2.2 ล้านบาท) แล้วชำระส่วนที่เหลืออยู่คืนให้ผู้เช่าภายในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2544

2. ถนนรอบโรงงานโดยเสียค่าใช้จ่ายไปเป็นเงิน 1,500,000 บาท ได้เสร็จสิ้นลงเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2543 บริษัทมีนโยบายที่จะคิดค่าเสื่อมราคาถนนนี้ในอัตรา 20% ต่อปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม เป็นต้นไป
3. เครื่องถ่ายเอกสารที่ขายไปในวันที่ 19 มีนาคม 2543 มีราคาทุน 450,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสมจนถึงวันที่ขาย 320,000 บาท บริษัทขายไปในราคาสุทธิตามบัญชี ณ วันนั้น และได้บันทึกเงินรับจากการขายเครื่องถ่ายเอกสารในบัญชีเป็นเงิน 82,000 บาท
4. บริษัทซื้อที่ดินจากนายรังสี แสนดี โดยตกลงจ่ายค่าที่ดิน โดยแลกเปลี่ยนกับรถยนต์ ซึ่งรถยนต์ดังกล่าวมีราคาซื้อมา 2,000,000 บาท และมีมูลค่าสุทธิ ณ วันที่โอนที่ดินจำนวน 1,200,000 บาท บริษัทได้ออกรถยนต์นี้ให้นายรังสี ในวันเดียวกัน มูลค่ายุติธรรมของรถยนต์เป็น 1,500,000 บาท บริษัทได้รับเงินสดเพิ่มเติม 200,000 บาท ในการแลกเปลี่ยน ณ วันที่แลกเปลี่ยน บริษัทบันทึกบัญชีดังนี้

Dr. ที่ดิน	1,200,000
Cr. รายได้เบ็ดเตล็ด	1,200,000

5. เครื่องจักรที่ขายไปเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2543 มีราคาทุน 4,809,000 บาท และมีค่าเสื่อมราคาสะสม 2,000,000 บาท บริษัทขายไปในราคา 1,809,000 บาท และบันทึกเงินสดรับจากการขายเครื่องจักรเป็นรายได้เบ็ดเตล็ด
6. บริษัทมีเงินกู้ยืมระยะยาวที่กู้มาเพื่อสร้างอาคารที่สาขาต่างจังหวัดจำนวน 20 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย 8% ต่อปี ชำระดอกเบี้ยปีละครั้งทุกวันที่ 30 กันยายน ของทุกปี ดอกเบี้ยที่ปรากฏในบัญชีนี้เป็นดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม ถึง 31 ธันวาคม 2543 เงินกู้มีระยะเวลา 4 ปี และมีกำหนดชำระคืนในวันที่ 1 ตุลาคม 2547 อาคารสาขายังอยู่ในระหว่างการก่อสร้างและเงินกู้จำนวน 20 ล้านบาท ได้ใช้ไปในก่อสร้างเป็นจำนวน 10 ล้านบาท ตั้งแต่ต้นปี 2543 อีก 10 ล้านบาทเป็นเงินฝากธนาคารของบริษัท

ให้ท่านซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีจัดทำกระดาษทำการเพื่อบันทึกผลการตรวจสอบเฉพาะบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด รวมทั้งจัดทำกระดาษทำการรายการปรับปรุงเพื่อปรับปรุงบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด และบัญชีอื่นที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปด้วย

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 17 (2/2544)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (8 กันยายน 2544)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

งบพิสูจน์ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารของบริษัทจิรา จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 ดังต่อไปนี้ ได้ถูกจัดเตรียมโดยแผนกบัญชีของบริษัท เพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ “บัญชีเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร” โดยมีข้อมูลเพิ่มเติมตาม เอกสารประกอบ 1

ให้ท่าน ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท จัดทำกระดาษทำการเพื่อบันทึกผลการตรวจสอบ “บัญชีเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร” ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 ของบริษัท จิรา จำกัด พร้อมทั้งเสนอรายการปรับปรุง (ถ้ามี) ในกระดาษทำการรายการปรับปรุง (20 คะแนน)

ยอดคงเหลือเงินเบิกบัญชีตามบัญชีธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 125,000 บาท

บวก เช็คค้ำจ่าย

เช็คเลขที่	วันที่สั่งจ่าย	จำนวนเงิน	
111110	4 มี.ค. 43	100,000	760,000
111115	7 เม.ย. 43	150,000	
111201	14 ก.ค. 43	210,000	
111231	26 ธ.ค. 43	300,000	
หัก รายการที่ธนาคารยังไม่ได้บันทึก			
1)	27 ธ.ค. 43	75,000	(375,000)
2)	28 ธ.ค. 43	130,000	
3)	29 ธ.ค. 43	50,000	
4)	30 ธ.ค. 43	120,000	

บวก ลูกหนี้การค้า นาย ง. นาย จ. 350,000

หัก รายการที่ธนาคารหักบัญชีของบริษัท (45,300)

ยอดคงเหลือตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 814,700

บริษัทมีวงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารอยู่ 3 ล้านบาท ซึ่งค้ำประกันโดยที่ดินของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 บริษัทมียอดคงเหลือของเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตามใบแจ้งยอดจากธนาคาร (Bank Statement) เป็นจำนวนเงิน 125,000 บาท ซึ่งต่างจากยอดคงเหลือของเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตามสมุดบัญชีของบริษัท ดังนี้

1. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 บริษัทมีเช็คค้ำจ่ายที่ผู้รับยังไม่ได้นำไปขึ้นเงิน ได้แก่

เช็คเลขที่	วันที่ส่งจ่าย	รายละเอียด	จำนวนเงิน (บาท)
111110	4 มี.ค. 43	จ่ายชำระหนี้ค่าสินค้า	100,000
111115	7 เม.ย. 43	จ่ายค่าเช่าคลังสินค้า	150,000
111201	14 ก.ค. 43	จ่ายค่าโฆษณา (ธนาคารตัดจ่ายบัญชีของบริษัทเมื่อ 10 ม.ค. 2544)	210,000
111231	26 ธ.ค. 43	จ่ายชำระหนี้ค่าเครื่องถ่ายเอกสาร (แต่เจ้าหนี้ยังไม่ ได้มารับเช็ค)	300,000
รวม			760,000

2. รายละเอียดเงินฝากระหว่างทางที่ธนาคารยังไม่ได้บันทึกบัญชี

ใบเสร็จเลขที่	วันที่ในเช็ค	รายละเอียด	จำนวนเงิน (บาท)
1)	27 ธ.ค. 43	รับชำระหนี้จากลูกหนี้ นาย ก.	75,000
2)	28 ธ.ค. 43	รับชำระหนี้ค่าสินค้า	130,000
3)	29 ธ.ค. 43	รับชำระหนี้ค่าบริการ	50,000
4)	30 ธ.ค. 43	รับชำระหนี้ค่าสินค้า	120,000
รวม			375,000

ธนาคารบันทึกบัญชีรายการนำฝากเช็คทั้ง 4 รายการข้างต้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2544

- ลูกหนี้การค้า-นาย จ. ได้โอนเงินเข้าบัญชีเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารของบริษัทโดยตรงตามใบแจ้งยอดจากธนาคาร ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2543 เพื่อชำระหนี้ค่าสินค้าเป็นจำนวนเงิน 200,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 บริษัทยังไม่ได้บันทึกบัญชี
- ลูกหนี้การค้า-นาย ง. ซึ่งบริษัทได้ตัดจำหน่ายเป็นหนี้สูญตั้งแต่ปี 2542 ได้โอนเงินเข้าบัญชีเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารของบริษัทโดยตรงเช่นกันตามใบแจ้งยอดจากธนาคาร (Bank Statement) เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2543 เพื่อเป็นการชำระหนี้ค่าสินค้าที่ค้างชำระมานานเป็นจำนวนเงิน 150,000 บาท
- บริษัทยังไม่ได้บันทึกค่าธรรมเนียมธนาคารจำนวนเงิน 300 บาท และดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร จำนวนเงิน 45,000 บาท ซึ่งปรากฏในใบแจ้งยอดของธนาคาร (Bank Statement) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

สมมติว่าท่านได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทสุตรรวมจำกัด สำหรับงบการเงินประจำปี 2543 ในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัท ในด้านวัตถุดิบและการจัดซื้อ ท่านได้รับข้อมูล ดังนี้

1. วัตถุดิบของบริษัทส่วนใหญ่ประกอบด้วยชิ้นส่วนและอุปกรณ์ไฟฟ้า ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูงมีการจัดเก็บในห้องเก็บของต่างหากในคลังสินค้าของบริษัท และมีกุญแจเปิดปิดสำหรับห้องเก็บของดังกล่าวโดยเฉพาะ ห้องเก็บวัตถุดิบดังกล่าวมีพนักงานรับจ่ายของ รวมจำนวน 4 คน ซึ่งผ่านการฝึกอบรมแล้ว ในการรับพนักงานดังกล่าวเข้าทำงานมีการนำบุคคลหรือหลักทรัพย์ต่างๆ มาค้ำประกันพนักงานดังกล่าวเข้าทำงาน มีการนำเอาบุคคลหรือหลักทรัพย์ต่างๆ วัตถุดิบในห้องเก็บของจะเบิกจ่ายได้เมื่อมีใบขอเบิกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือโทรศัพท์จากหัวหน้าส่วนการผลิตหรือผู้รับมอบอำนาจ เท่านั้น
2. บริษัทไม่ได้บันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือตามวิธี Perpetual Inventory ในขณะเดียวกันพนักงานประจำในห้องเก็บวัตถุดิบ ก็ไม่ได้บันทึกการรับจ่ายวัตถุดิบจากห้องเก็บวัตถุดิบ ดังนั้นพนักงานประจำห้องเก็บวัตถุดิบใช้วิธีการตรวจนับวัตถุดิบคงเหลือทุกสิ้นเดือนซึ่งวิธีการตรวจนับที่บริษัทใช้จัดได้ว่ามีความถูกต้องเหมาะสมพอสมควร
3. หลังจากการตรวจนับวัตถุดิบตอนสิ้นเดือนแล้ว พนักงานประจำห้องเก็บวัตถุดิบจะนำจำนวนวัตถุดิบที่ตรวจนับได้แต่ละรายการเปรียบเทียบกับจำนวนขั้นต่ำที่ต้องสั่งซื้อเพิ่มซึ่งได้มีการกำหนดไว้เป็นการล่วงหน้า ถ้ารายการใดมีจำนวนที่ตรวจนับได้ต่ำกว่าจำนวนขั้นต่ำที่ต้องสั่งซื้อเพิ่ม หัวหน้าพนักงานประจำห้องเก็บวัตถุดิบจะกรอกรหัสวัตถุดิบที่ต้องสั่งซื้อเพิ่มลงในใบรายการวัตถุดิบที่ต้องสั่งซื้อเพิ่ม แล้วส่งใบรายการดังกล่าวไปให้พนักงานบัญชีซึ่งดูแลบัญชีด้านเจ้าหนี้ของบริษัท พนักงานบัญชีดังกล่าวจะทำใบสั่งซื้อวัตถุดิบที่ระบุในใบรายการวัตถุดิบที่ต้องสั่งซื้อเพิ่ม ตามจำนวนที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าในการซื้อแต่ละครั้งสำหรับวัตถุดิบแต่ละประเภท และส่งใบสั่งซื้อดังกล่าวไปยังผู้ขายรายล่าสุดที่มีการขายวัตถุดิบชนิดดังกล่าวให้บริษัท
4. เมื่อผู้ขายวัตถุดิบส่งวัตถุดิบที่สั่งซื้อมาให้บริษัท พนักงานประจำห้องเก็บวัตถุดิบจะเป็นผู้ตรวจรับ โดยตรวจดูประเภทและจำนวนว่าตรงกับใบขนส่งสินค้าที่ได้รับจากบริษัทขนส่งหรือไม่ ใบขนส่งสินค้าจากบริษัทขนส่งเมื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้ว พนักงานประจำห้องเก็บวัตถุดิบจะลงลายมือชื่อและวันที่รับของในเอกสารดังกล่าว และเก็บไว้ในห้องเก็บวัตถุดิบเพื่อเป็นหลักฐานแสดงการรับของ

คำสั่ง

1. ให้ท่านอธิบายว่าบริษัทสุตรรวมจำกัด มีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนในการควบคุมภายในด้านต่างๆ จากข้อมูลข้างต้นอะไรบ้าง และวิธีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนที่ระบุมานั้นควรทำอย่างไร
2. จากข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนในการควบคุมภายในที่ท่านได้อธิบายในข้อ 1 ให้พิจารณาว่ามีผลกระทบต่อสิ่งที่ผู้บริหารให้การรับรองไว้ต่องบการเงิน สำหรับบัญชีสินค้าคงเหลือ ชื่อ และเจ้าหน้าที่การค้าอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

ในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปี 2543 ซึ่งจะต้องเสนอรายงานต่องบการเงินเปรียบเทียบ สำหรับปี 2542 ด้วยนั้น ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ควบคุมงานสอบบัญชี จึงมีหน้าที่ต้องสอบทานกระดาษทำการของผู้ช่วยของท่าน ซึ่งได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบบัญชีเงินลงทุนในบริษัทร่วม กระดาษทำการที่ผู้ช่วยของท่านจัดทำขึ้น ได้แสดงท้ายข้อนี้ (จำนวน 6 หน้า)

ข้อมูลท่านได้รับทราบเกี่ยวกับเงินลงทุนของบริษัทจากผู้บริหารจากการประชุมเพื่อวางแผนการตรวจสอบสำหรับปี 2543 มีดังนี้

1. งบการเงินของบริษัท หัวหาด จำกัด ยังคงใช้ผู้ตรวจสอบบัญชีของสำนักงานอื่น
2. ในระหว่างปีบริษัทได้ลงทุนเพิ่มโดยซื้อหุ้นในบริษัท เพื่อนกัน จำกัด จำนวน 25% ของทุนที่ออกจำหน่ายแล้วของบริษัทจากผู้ถือหุ้นเดิมในราคาตามบัญชี บริษัทเพื่อนกัน จำกัด ประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายอาคารทะเลแห่แข็งเพื่อส่งออก ซึ่งได้ดำเนินกิจการค้ามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 และมีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี โดยใช้ผู้สอบบัญชีของสำนักงานอีกแห่งหนึ่งและจากงบการเงินที่ตรวจสอบแล้ว สำหรับปี 2543 บริษัทเพื่อนกัน จำกัด มีกำไรสุทธิ 500,000 บาท
3. บริษัทยังไม่ได้เปลี่ยนวิธีการลงบัญชีเงินลงทุนในบริษัทร่วมจากวิธีราคาทุนเป็นวิธีส่วนได้เสียผู้บริหารขอให้ท่านช่วยให้คำแนะนำและช่วยเสนอรายการปรับปรุงบัญชีเงินลงทุนเพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชีใหม่ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารแผนกบัญชีมีความเห็นว่าค่าความนิยมของเงินลงทุนนั้นควรจะปรับเป็นค่าใช้จ่ายหรือ รายได้ทั้งจำนวน เนื่องจากต้องการลดงานทางด้านการเก็บบันทึกการตัดจำหน่ายค่าความนิยมในอนาคตซึ่งท่านจะนำไปพิจารณาถ้ารายการดังกล่าวมีผลกระทบต่องบการเงินไม่มาก
4. บริษัท หัวหาด จำกัด ยังคงปฏิบัติตามหลักการบัญชีเดิมเกี่ยวกับ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีการตีราคาเพิ่ม โดยอ้างอิงถึงประกาศของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีที่ได้ให้เลื่อนกำหนดการแก้ไขดังกล่าวไปก่อน
 1. ให้ท่านพิจารณาว่ากระดาษทำการของผู้ช่วยของท่านมีอะไรบ้างที่จะต้องแก้ไข โดยให้ท่านเน้นการสอบทานในประเด็นเหล่านี้
 - ความสมบูรณ์ ครบถ้วน ของกระดาษทำการในลักษณะทั่วไป
 - วิธีการตรวจสอบที่ใช้
 - ข้อสังเกตต่างๆ
 2. ขอให้ท่านจัดทำกระดาษทำการเสนอรายการปรับปรุงหรือรายการจัดประเภทบัญชีใหม่

ดัชนีอ้างอิง.....

จัดทำโดย.....วันที่.....

สอบทานโดย.....วันที่.....

เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	ดัชนี กระดาษ ทำการ	ยอดตามบัญชี	รายการ ปรับปรุง	ยอด ตามที่ ตรวจสอบ บ	ยอด ตามที่ ตรวจสอบ บ	เพิ่มขึ้น (ลดลง)	เพิ่มขึ้น (ลดลง)
			31 ธ.ค. 43	ปรับปรุง	31 ธ.ค. 43	31 ธ.ค. 42	บาท	%
00901850	เงินลงทุนใน บริษัทเพื่อน กัน จำกัด		650,000	0.00				
00907460	เงินลงทุนใน บริษัทห้วหาด จำกัด		142,463,503.13	0.00				
	รวม		143,113,503.13	0.00				
	หมายเหตุ : โปรดดูกระดาษทำการเกี่ยวกับวิธีส่วนได้เสียตามกระดาษทำการเลขที่.....							
	สรุปผลการตรวจสอบ :							

ดัชนีอ้างอิง.....

จัดทำโดย.....วันที่.....

สอบทานโดย.....วันที่.....

บริษัท รอบคอบดี จำกัด
กระดาศทำการเงินลงทุนในบริษัทร่วมโดยวิธีส่วนได้เสีย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543

ชื่อบริษัท	วันที่ลงทุน	จำนวนหุ้น	ราคา ตราไว้	จำนวนหุ้นที่ ถือ	ราคาซื้อ ต่อหุ้น	ราคาซื้อ	ส่วนได้เสีย
บจ.หัวหาด	/	e1,850,000	e100	e95,950	/251	/24,112,726	c 5.19%
รวม	17/11/41	e1,850,000	e100	e368,150	/321	/118,350,777	c 19.90%
บจ.เพื่อนกัน	/1 / 1/ 42	1,850,000	100	464,100	307	^142,463,503	25.09%
	@ 5 / 1/ 43	e 50,000	e 50	e@95,950	@ 52	@ 650,000	25.00%

/ : ตรวจสอบกระดาศทำการปีก่อน

e : ตรวจสอบใบหุ้น

c : ทดสอบการคำนวณ

@ : ตรวจสอบกับสัญญาการซื้อขายหุ้นและรายการประชุมคณะกรรมการ

^ : ทดสอบการบวกเลข

● : ตรวจยอดกับงบการเงินที่ตรวจสอบแล้ว

ดัชนีอ้างอิง.....
 จัดทำโดย.....วันที่.....
 สอบทานโดย.....วันที่.....

บริษัท รอบคอบดี จำกัด
 กระดาษทำการเงินลงทุนในบริษัทร่วมโดยวิธีส่วนได้เสีย
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543
 การคำนวณค่าความนิยม-เงินลงทุนในบริษัท หัวหาด จำกัด
 การซื้อครั้งที่ 1-วันที่ 17 พ.ย. 2541

*** ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ซื้อ 17 พ.ย. 2541	185,000,000	ก
ส่วนทุน	375,038,074	ข
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคารและอุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2540	(17,159,323)	ค = กxข
หัก ค่าเสื่อมราคาจากส่วนเกินทุนจากการตีราคา สำหรับ 1 ม.ค. -17 พ.ย. 41	[^] 357,878,751	ง
กำไรสะสม ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2540	24,046,543	จ=ง-ค
หัก เงินปันผลสำหรับปี 2540 ที่นำมาจ่ายในปี 2541	(9,250,000)	
กำไรสุทธิสำหรับ 1 ม.ค. -17 พ.ย. 2541	[^] 14,796,543	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 17 พ.ย. 2541	33,090,939	
ร้อยละการถือหุ้นในบริษัท หัวหาด จำกัด	[^] 590,766,233	
ส่วนได้เสียของบริษัทในส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท หัวหาด ณ วันที่ซื้อ	5.19%	
ราคาที่ซื้อ ณ วันที่ 17 พ.ย. 2541	30,640,011	
ค่าความนิยม	24,112,726	
	<u>[^] (6,527,285)</u>	

* ข้อมูลจากงบการเงินที่ตรวจสอบแล้ว ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2541 แล้วเทียบสัดส่วน สำหรับ 1 ม.ค. -17 พ.ย. 2541 โดยได้สอบทานงบการเงินระหว่างปีแล้วไม่มีรายการสำคัญๆ ที่ควรนำมาปรับ ณ วันที่ 17 พ.ย. และทดสอบการคำนวณที่เกี่ยวข้อง

ดัชนีอ้างอิง.....
 จัดทำโดย.....วันที่.....
 สอบทานโดย.....วันที่.....

บริษัท รอบคอบดี จำกัด

กระดาษทำการเงินลงทุนในบริษัทร่วมโดยวิธีส่วนได้เสีย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543

การคำนวณค่าความนิยม-เงินลงทุนในบริษัท หัวหาด จำกัด

การซื้อครั้งที่ 1-วันที่ 17 พ.ย. 2541

*** ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ซื้อ 1 ม.ค. 2542 185,000,000

ส่วนทุน 355,465,721

ส่วนเกินทุนจากการตีราคาอาคารและอุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2541-สุทธิ 52,540,895

กำไรสะสม ณ วันที่ 31 ธ.ค.2541 (18,500,000)

หัก เงินปันผลสำหรับปี 2541 ที่นำมาจ่ายในปี 2542 ^ 34,040,895

กำไรสุทธิ ^ 574,506,616

ร้อยละการถือหุ้นในบริษัท หัวหาด จำกัด 19.90%

ส่วนได้เสียของบริษัทในส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท หัวหาด ณ วันที่ซื้อ 114,326,81

ราคาที่ซื้อ ณ วันที่ 1 ม.ค. 2542 118,350,777

ค่าความนิยม ^4,023,960

*** ข้อมูลจากงบการเงินที่ตรวจแล้ว ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2541 และทดสอบการคำนวณที่เกี่ยวข้อง

ดัชนีอ้างอิง.....
จัดทำโดย.....วันที่.....
สอบทานโดย.....วันที่.....

บริษัท รอบคอบดี จำกัด
กระดาษทำการเงินลงทุนในบริษัทร่วมโดยวิธีส่วนได้เสีย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543
เงินลงทุนในบริษัท หัวหาด จำกัด

ปี	กำไร	ยอดที่ลดลงในส่วนที่เกิน ทุนจากการตีราคาเพิ่ม	กำไรสุทธิ	สัดส่วนการถือหุ้น	ส่วนแบ่งใน กำไร
2541	4,653,413	2,413,030	2,240,383	5.19%	C116,197
2542	60,343,522	32,168,434	28,175,088	25.09%	C 7,068,140
2543	84,502,615	35,939,534	48,563,081	25.09%	C 12,182,771

ดัชนีอ้างอิง.....
จัดทำโดย.....วันที่.....
สอบทานโดย.....วันที่.....

บริษัท รอบคอบดี จำกัด
กระดาษทำการเงินลงทุนในบริษัทร่วมโดยวิธีส่วนได้เสีย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543
รายละเอียดของเงินลงทุน-บริษัท เพื่อนเรา จำกัด

วันที่ลงทุน	จำนวนหุ้น	ราคาที่ตราไว้	จำนวนหุ้นที่ถือ	ราคาซื้อต่อหุ้น	ราคาซื้อ	ส่วนได้เสีย
5/1/43	e 50,000	e 50	e12,500	@ 52	@ 650,000	C 25.00%

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 18 (3/2544)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (15 ธ.ค. 2544)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

1. ผู้สอบบัญชีควรได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสม โดยหลักฐานการสอบบัญชีนั้น สามารถได้มาจากการใช้การทดสอบการควบคุม และวิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระรวมกันอย่างเหมาะสม
ให้อธิบายถึงความแตกต่างของการทดสอบการควบคุม และวิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระโดยเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ และวิธีการที่ใช้ในการได้มาซึ่งหลักฐานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการทดสอบ และการตรวจสอบข้างต้น
2. นายสุชาติ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ไทยนำ จำกัด เพื่อตรวจสอบงบการเงินประจำปี 2544 ในการตรวจสอบหลักทรัพย์เพื่อขายของบริษัท พบว่า บริษัทได้ลงทุนในหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อ และไม่ระบุชื่อ และนอกจากนี้ส่วนที่เหลือ 10% ยังมีการลงทุนในหุ้นสามัญบริษัทต่างๆ ด้วย หลักทรัพย์ทั้งหมดถือว่าเป็นหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด บริษัทเก็บรักษาเงินลงทุนดังนี้
 1. หลักทรัพย์เพิ่งจัดซื้อ จะเก็บไว้ในตู้เซฟของบริษัท ซึ่งดูแลโดยผู้จัดการฝ่ายการเงิน
 2. หลักทรัพย์ส่วนที่เหลือจะเก็บไว้ในตู้เซฟธนาคารที่ได้ไปขอเช่าไว้

คำสั่ง

1. อธิบายวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบหลักทรัพย์เพื่อขาย
2. อธิบายวิธีการตรวจสอบที่จำเป็นในการตรวจสอบหลักทรัพย์เพื่อขายของบริษัท ไทยนำ จำกัด

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

1. จงอธิบายถึงความหมาย และประเภทของเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน (5 คะแนน)
2. สมมติว่าท่านเป็นผู้ช่วยผู้สอบบัญชี บริษัท ภายหลัง จำกัด ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำการสอบทานเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน จากการสอบทานท่านได้พบเหตุการณ์ภายหลังวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ต่างๆ ข้างล่างนี้ ซึ่งเข้าเกณฑ์ที่จะต้องปรับปรุงบัญชี หรือเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

จงระบุว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่ต้องปรับปรุงบัญชี ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2544 หรือเหตุการณ์ที่ต้องเปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1. บริษัทจดทะเบียนเพิ่มทุนอีก 200 ล้านบาท ในเดือนมกราคม 2545
2. มีการรับคืนสินค้าที่ขายในเดือนธันวาคม 2544 เป็นจำนวนมากในเดือนมกราคม 2545
3. บริษัทได้รับหนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้ปีการเงิน 2542 จากกรมสรรพากรภายหลังวันที่ในงบการเงิน

4. เกิดเหตุไฟไหม้สินค้าของบริษัทก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ผลเสียหายได้มีการประมาณ และตั้งสำรองเพื่อผลเสียหายไว้ในบัญชีแล้ว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 แต่จากการตรวจสอบภายหลังพบว่า ผลเสียหายจริงสูงกว่าจำนวนที่ประมาณไว้เป็นจำนวนมาก
5. บริษัทจ่ายค่าโฆษณาทางทีวี สำหรับโปรแกรมส่งเสริมการขายสินค้าในไตรมาสที่ 4 ของปี 2544 ในเดือนมกราคม 2545 โดยบริษัทยังมีได้บันทึกบัญชีค่าโฆษณาค้างจ่ายดังกล่าวไว้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544
6. ในเดือนมกราคม 2545 บริษัทจ่ายเงินชดเชยความเสียหายจากคดีฟ้องร้องที่ดำเนินการในเดือนพฤศจิกายน 2544 โดยบริษัทยังไม่ได้บันทึกบัญชี ณ วันที่ในงบดุล เพราะว่าคดีฟ้องร้องยังไม่ถึงที่สุด ณ วันดังกล่าว
7. วันที่ 15 มกราคม 2545 บริษัทได้รับหนังสือจากทนายของบริษัทในกรณีที่ได้รับแจ้งความว่า บริษัทละเมิดลิขสิทธิ์ในเครื่องหมายการค้า ซึ่งมีค่าเสียหายประมาณ 5 ล้านบาท
8. ในเดือนมกราคม 2545 บริษัทถูกรมสรรพากรประเมินภาษีมูลค่าเพิ่มที่บริษัทไม่เคยยื่นแบบ ภพ.30 ไว้ตั้งแต่วันที่เริ่มจดทะเบียน
9. ลูกหนี้รายใหญ่ของบริษัทถูกศาลให้ล้มในเดือนมกราคม 2545
10. บริษัทเปลี่ยนกิจกรรมทางธุรกิจจากผลิตรถยนต์เป็นกิจการขายปลีกแทน
11. บริษัทถูกตัดสินให้แพ้คดีโดยศาลฎีกาในเดือนมกราคม 2545 จากการที่บริษัทถูกฟ้องโดยบริษัทคู่แข่งเกี่ยวกับสัญลักษณ์ของบริษัทตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 บริษัทต้องชดเชยค่าเสียหายให้โจทก์เป็นจำนวนเงิน 15 ล้านบาท
12. เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2545 บริษัทได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อบริษัทเป็น บริษัท ภายหน้า จำกัด
13. ภายหลังจากที่ในงบการเงิน บริษัทได้รับจดหมายจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อยกเลิกสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุนที่บริษัทได้รับมาก่อนหน้านี้
14. เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2545 ศาลฎีกาได้ตัดสินให้บริษัทแพ้คดีต่อกรมสรรพากรเกี่ยวกับการประเมินเรียกเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อนๆ เพิ่มเติมเป็นเงิน 20 ล้านบาท
15. เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2545 โรงงานถูกไฟไหม้เป็นผลให้อาคารเครื่องจักรและอุปกรณ์ตลอดจนสินค้า และสินทรัพย์อื่นที่เก็บรักษาไว้ในโรงงานซึ่งมีมูลค่าตามบัญชี ณ วันนั้น เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 30 ล้านบาท เสียหาย บริษัทอยู่ในระหว่างการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย

(15 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

ท่านได้รับการทาบทามให้ตรวจสอบบัญชีของบริษัท นักบริหาร จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2543 ในช่วงของการสำรวจข้อมูลท่านได้รับข้อมูลที่พอจะทราบว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทมีข้อบกพร่องอย่างมาก บริษัทเพิ่มมีการเปลี่ยนแปลงทีมผู้บริหารระดับสูง เนื่องจากความไม่ซื่อสัตย์ของผู้บริหารชุดเดิม แต่เพิ่งเปลี่ยนในประมาณกลางปี 2544 ประกอบกับผู้บริหารระดับกลางรวมถึงพนักงานที่เคยปฏิบัติหน้าที่ในปี 2543 ได้ลาออกโดยส่วนใหญ่

คำสั่ง

1. จากสถานะการณ์ดังกล่าวข้างต้นหากท่านพิจารณาว่าท่านจะตรวจสอบบัญชีของบริษัทฯ ท่านจะมีวิธีการป้องกันความเสี่ยงในการสอบบัญชีซึ่งประกอบด้วย ความเสี่ยงสืบเนื่อง ความเสี่ยงจากการควบคุม และความเสี่ยงจากการตรวจสอบอย่างไร เช่น อาจเพิ่มหรือลดขอบเขตการตรวจสอบสาระสำคัญ หรืออาจเพิ่มหรือลดขอบเขตของการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เป็นต้น
ขอให้ อธิบายโดยใช้ความรู้จากมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 400 และจากประสบการณ์ในการตรวจสอบบัญชี
2. ให้อธิบายลักษณะความเสี่ยงทั้งสาม (ความเสี่ยงสืบเนื่อง ความเสี่ยงจากการควบคุม และความเสี่ยงจากการตรวจสอบ) ตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 400 เรื่อง การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีกับการควบคุมภายใน”

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 19 (1/2545)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (16 มิ.ย. 2545)

ข้อ 1 ให้ใช้ในสมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

สมมติว่าท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท รัตนา จำกัด ซึ่งประกอบธุรกิจจำหน่ายเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม เครื่องจักรส่วนหนึ่งเป็นการนำเข้าจากบริษัทผู้ขายในต่างประเทศ อีกส่วนหนึ่งเป็นการจัดหาจากแหล่งผู้ผลิตภายในประเทศ นอกจากนี้บริษัทยังมีแผนกให้บริการซ่อมแซมเครื่องจักร ปัจจุบันรายได้หลักของบริษัท คือ รายได้จากการขายเครื่องจักรและอุปกรณ์ และจากการให้บริการ

จากการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ท่านมีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

1. บริษัทมีเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวันเป็นจำนวนมากโดยไม่ได้สำรองไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด
2. ฝ่ายจัดซื้อ ซื้อสินค้าจากผู้ผลิตน้อยราย
3. ลูกหนี้การค้ามียอดค้างชำระนานเกิน 1 ปี เป็นจำนวนที่มีสาระสำคัญ
4. ก. ไม่มีการจัดทำรายงานจำแนกอายุลูกหนี้ (Aging Report) บริษัทตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเมื่อทราบแน่ชัดว่าลูกหนี้ล้มละลาย และไม่มีการส่งจดหมายยืนยันยอดคงเหลือของลูกหนี้ในแต่ละเดือน เนื่องจากฝ่ายบริหารทราบว่าผู้สอบบัญชีส่งคำยืนยันยอดลูกหนี้ทุกสิ้นปี
ข. พนักงานรับเงินชำระหนี้จากลูกหนี้ มีหน้าที่ลงบัญชีเงินสดรับ นำเงินฝากธนาคาร และลงบัญชีลูกหนี้รายตัว
5. บริษัทไม่ได้จัดทำงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารเป็นเวลา 4 เดือนติดต่อกัน เนื่องจากพนักงานที่รับผิดชอบลาออก นอกจากนี้ท่านยังพบว่ามียารายการเช็คที่ยังไม่ได้ขึ้นเงินเกินกว่า 6 เดือน ปรากฏในงบพิสูจน์ยอดธนาคารโดยไม่มีการติดตามหรือปรับปรุงใด ๆ
6. บริษัทมียอดเจ้าหนี้การค้าเป็นเงินเหรียญสหรัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 ในจำนวนที่สูงมากเมื่อเทียบกับยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543
7. เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อมีฐานะร่ำรวยขึ้นผิดปกติหลังจากทำงานแผนกจัดซื้อเป็นเวลา 3 ปีติดต่อกัน
8. บัญชีเงินทดรองจ่ายแก่พนักงาน 5 ราย คงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 เป็นยอดที่ค้างอยู่เป็นเวลานาน สาเหตุเป็นเพราะบุคคลเหล่านี้ได้ลาออกจากการเป็นพนักงานแล้ว
9. บริษัทมีการจัดทำทะเบียนสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Register) แต่ยอดรวมทะเบียนสินทรัพย์ถาวรไม่เท่ากับยอดคงเหลือตามบัญชีแยกประเภท นอกจากนี้บริษัทไม่ได้ทำการตรวจนับสินทรัพย์ถาวรประจำปี สินทรัพย์ถาวรบางส่วนที่เลิกใช้งานแล้วยังรวมอยู่กับสินทรัพย์ถาวรที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน
10. ที่แผนกบริการซ่อมเครื่องจักร มีเครื่องจักรหลายชนิดที่ซ่อมเสร็จเรียบร้อยแล้ว 4 เดือนที่ผ่านมาจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต บริษัทยังมีได้ออกบิลเรียกเก็บค่าบริการดังกล่าว เนื่องจากอยู่ระหว่างรอการตรวจรับมอบจากบริษัทผู้รับบริการ ค่าบริการดังกล่าวรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 300,000 บาท

11. จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบบัญชีเงินเดือนสำหรับปี 2544 ปรากฏว่ามียอดสูงกว่าปี 2543 ในสาระสำคัญ อัตราที่เพิ่มขึ้นไม่เป็นไปตามที่ได้รับคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้ ท่านยังพบว่า บัญชีแยกประเภทกับยอดรวมของการจ่ายเงินเดือนไม่ตรงกัน ไม่มีการกระทบยอดเพื่อหาสาเหตุ

จากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

1. ท่านคิดว่ามีประเด็นใดบ้างที่ควรแจ้งให้ฝ่ายบริหารของบริษัททราบ และ
2. ประเด็นดังกล่าวจัดเป็นความเสี่ยงประเภทใด ให้ท่านเสนอข้อแนะนำแก่ฝ่ายบริหารของบริษัทในแต่ละประเด็นที่ท่านเลือกดังกล่าว เพื่อลดความเสี่ยง และเพื่อการควบคุมภายในที่ดีของบริษัท

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีฟ้า

- ก. จงอธิบายถึงจุดที่ผู้สอบบัญชีจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับแนวคิดทางบัญชีต่อไปนี้
- 1.1 เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ
 - 1.2 กิจการที่เกี่ยวข้องกัน
 - 1.3 เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน

(6 คะแนน)

- ข. ในการตรวจสอบบัญชีของ บริษัท เอ จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ท่านได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบ บัญชีเงินทดรองรับจากบริษัท บี จำกัด ยอดคงเหลือจำนวนเงิน 8 ล้านบาท และเงินรับล่วงหน้าค่าหุ้นจากบริษัท ซี จำกัด ยอดคงเหลือจำนวน 10 ล้านบาท ข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจสอบ มีดังต่อไปนี้
1. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2543 บริษัท เอ จำกัด มีทุนเรือนหุ้นจำนวน 20 ล้านบาท ผู้ถือหุ้นคือบริษัท บี จำกัด และบริษัท ซี จำกัด ซึ่งต่างก็ถือหุ้นในบริษัท เอ จำกัด คิดเป็นร้อยละ 50 ของทุนทั้งสิ้นเท่า ๆ กัน
 2. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2543 บริษัท เอ จำกัด ได้รับเงินทดรองรับจำนวน 8 ล้านบาท จากบริษัท บี จำกัด เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานของบริษัท เอ จำกัด โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ย และไม่มีกำหนดเวลาชำระคืน
 3. เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2544 บริษัท เอ จำกัด ได้ทำการเพิ่มทุนของบริษัทฯ อีก 30 ล้านบาท และผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัทฯ ตกลงที่จะลงทุนเพิ่ม ตามสัดส่วนการลงทุนเดิมของผู้ถือหุ้นเดิมแต่ละรายถือหุ้นอยู่
 4. เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2544 บริษัท ซี จำกัด ได้จ่ายเงินล่วงหน้าค่าหุ้นให้แก่บริษัท เอ จำกัด เป็นจำนวน 10 ล้านบาท
 5. เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2544 บริษัท เอ จำกัด ได้ทำการจดทะเบียนเพิ่มทุนดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อย และได้เรียกให้บริษัท บี จำกัด และบริษัท ซี จำกัด ชำระค่าหุ้นที่เพิ่มดังกล่าว

6. เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2545 บริษัท บี จำกัด ได้ชำระค่าหุ้นที่ซื้อเพิ่มจำนวน 15 ล้านบาท โดยจ่ายเป็นเงินสดจำนวน 7 ล้านบาท และโดยหักบัญชีกับเงินทรองจ่ายให้แก่บริษัท เอ จำกัดจำนวน 8 ล้านบาท
7. เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2545 บริษัท ซี จำกัด ได้ชำระค่าหุ้นที่ซื้อเพิ่มจำนวน 15 ล้านบาท โดยจ่ายเป็นเงินสดจำนวน 5 ล้านบาท และโดยหักบัญชีกับเงินค่าหุ้นจ่ายล่วงหน้าให้แก่บริษัท เอ จำกัดจำนวน 10 ล้านบาท

จากผลการตรวจสอบข้างต้น ให้ท่านสรุปความเห็นว่า

บริษัท เอ จำกัด จะแสดงบัญชีเงินทรองรับจากบริษัท บี จำกัด จำนวน 8 ล้านบาท และเงินรับล่วงหน้าค่าหุ้นจากบริษัท ซี จำกัด จำนวน 10 ล้านบาท ในงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 ของบริษัท เอ จำกัด อย่างไร จึงจะถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยให้ท่านพิจารณาถึงแนวความคิดทางบัญชี เกี่ยวกับ “เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ” “เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน” และ “กิจการที่เกี่ยวข้องกัน”

(14 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ชมพู

หากท่านจะต้องตรวจสอบกิจการที่ท่านประเมินแล้วว่ามีความเสี่ยงในการสอบบัญชีอยู่ในระดับสูงมาก ๆ ท่านจะมีวิธีป้องกันตนเองอย่างไร เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานโดยประมาท เลินเล่อ ให้อธิบายประเด็นต่อไปนี้

- ก. วิธีการที่จะควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี
- ข. การปฏิบัติงานโดยรักษามรรยาทผู้สอบบัญชี
- ค. การป้องกันตนเองกรณีที่พบว่ามีความเสี่ยงในการตรวจสอบสูงมากจากการที่ฝ่ายบริหาร เป็นผู้ทุจริต หรือขาดจริยธรรม

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 20 (2/2545)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (14 ก.ย. 2545)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่สั้ม

มาตรฐานการสอบบัญชีกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีและกำหนดวิธีตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าความเสี่ยงในการสอบบัญชีได้ลดลงจนถึงระดับต่ำพอที่จะยอมรับได้

ให้ทำ

- ก. จงอธิบายความหมายและองค์ประกอบของความเสี่ยงในการสอบบัญชี
- ข. จงอธิบายความสัมพันธ์ของความเสี่ยงในการสอบบัญชีในแต่ละองค์ประกอบกับการกำหนดวิธีการตรวจสอบ

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เขียว

- ก. เพราะเหตุใดวิชาชีพสอบบัญชีจึงจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ
- ข. อธิบายปัจจัยเกื้อหนุนที่ส่งเสริมให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ขาว

สมมติว่าท่านกำลังตรวจสอบงบการเงินประจำสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2544 ของบริษัทไท จำกัด ให้ท่านเสนอวิธีการตรวจสอบเพิ่มเติม (ถ้ามี) และรายการปรับปรุงที่จำเป็นพร้อมเหตุผล ในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 : บัญชีเงินสดและเงินฝากธนาคาร

กระตาดขทำการงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารในประเทศแห่งหนึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544
ปรากฏรายการดังต่อไปนี้

ยอดเงินฝากตามหนังสือยืนยันยอดจากธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 300,000 บาท

บวก เงินฝากระหว่างทางที่ธนาคารยังไม่บันทึกบัญชี

ใบเสร็จเลขที่	วันที่ในเช็ค	รายละเอียด	จำนวนเงิน	
40/44	27 ธ.ค. 44	ค่าสินค้า	400,000	-
41/44	28 ธ.ค. 44	ค่าสินค้า	200,000	-
42/44	28 ธ.ค. 44	ค่าสินค้า	100,000	700,000

หัก เชื่ค่างจ่ายที่ผู้รับยังไม่นำไปขึ้นเงิน

เลขที่เช็ค	วันที่สั่งจ่าย	รายละเอียด	จำนวนเงิน	
22245	20 มิ.ย. 44	ค่าโฆษณา	200,000	-
22270	10 ก.ค. 44	ค่าเครื่องถ่ายเอกสาร	100,000	-
22280	14 ต.ค. 44	ค่าสินค้า	100,000	(700,000)

หัก รับชำระค่าสินค้าจากนายธรรมวิทย์โดยโอนผ่านธนาคาร (100,000)

ยอดคงเหลือตามบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 500,000 บาท

ผลจากการตรวจนับเงินสดคงเหลือ ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2544 (ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของวันทำการของปี 2544) ปรากฏว่า ยอดที่ตรวจนับได้น้อยกว่ายอดคงเหลือตามบัญชีเป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท

กรณีที่ 2 : บัญชีลูกหนี้การค้า

ท่านส่งหนังสือขอคำยืนยันยอดลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2544 จำนวน 20 ราย สรุปผลได้ดังนี้

1. ลูกหนี้ 3 ราย ส่งคืนโดยไปรษณีย์ ได้แก่

ชื่อลูกหนี้	จำนวนเงินที่ขอคำยืนยัน (บาท)	เหตุผลที่ไปรษณีย์ส่งคืน
ร้านทองแสง	45,000	ย้ายที่อยู่
นายสารสิทธิ์	80,000	ย้ายที่อยู่
นายอิทธิพล	120,000	ย้ายที่อยู่

2. ลูกหนี้ 4 ราย ตอบกลับมามียอดที่แตกต่างจากยอดที่ผู้สอบบัญชีขอคำยืนยัน ได้แก่

ชื่อลูกหนี้	จำนวนเงินที่ขอคำยืนยัน (บาท)	เหตุผลที่ไปรษณีย์ส่งคืน	เหตุผลที่ลูกหนี้ตอบกลับในในคำขอ ยืนยันยอด
ร้านคิว	-	100,000	จ่ายชำระยอดคงเหลือทั้งหมดโดยเช็ค ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2544
ร้านนาวิ	210,000	280,000	จ่ายชำระด้วยเช็คจำนวน 70,000 บาท ลงวันที่ 4 มกราคม 2545
ร้านเสาวภา	-	200,000	ไม่เคยมีรายการค้าขายกับบริษัท
ร้านเลิศนภา	50,000	300,000	ชำระด้วยเงินสด 250,000 บาท และไม่ส่งสำเนาใบเสร็จรับเงินมาให้ผู้สอบบัญชีเพื่อเป็นหลักฐาน

3. ลูกหนี้ 10 ราย จำนวนเงินรวม 4 ล้านบาท ตอบยืนยันว่ายอดถูกต้อง

4. ผู้สอบบัญชีไม่ได้รับคำตอบยืนยันยอดจากลูกหนี้ที่เหลืออีก 3 ราย จำนวนเงินรวม 800,000 บาท

กรณีที่ 3: บัญชีสินค้าคงเหลือ

- ก. ยอดที่ตรวจนับได้ น้อยกว่ายอดคงเหลือตามบัญชี คิดเป็นมูลค่า 10,000 บาท
- ข. ณ วันที่ผู้สอบบัญชีเข้าสังเกตการณ์ตรวจนับสินค้าคงเหลือ (วันที่ 30 ธันวาคม 2544) สินค้าจำนวน 20 กล่อง มูลค่ารวม 700,000 บาท ได้ถูกแยกไว้ต่างหากไม่ได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าที่ตรวจนับ ฝ่ายจัดการอธิบายว่าเป็นสินค้าที่ขายเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2544 ซึ่งเป็นวันศุกร์และเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของบริษัท ที่จะส่งของที่จ่ายไถ่วันสิ้นปีให้แก่ผู้ซื้อภายใน 4 วัน นับจากวันเปิดทำการวันแรกของปีใหม่

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 21 (3/2545)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (14 ธ.ค. 2545)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสีเขียว

ผู้สอบบัญชีควรได้มาซึ่งความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการควบคุมภายในอย่างเพียงพอเพื่อที่จะกำหนดแผนงานสอบบัญชี ดังนั้น ให้ทำนอธิบายองค์ประกอบของการควบคุมภายในในแต่ละประเด็นให้ครบถ้วน

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสีชมพู

ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ได้กำหนดไว้ว่าผู้สอบบัญชีควรได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสม เพื่อสามารถสรุปความเห็นของผู้สอบบัญชีได้อย่างสมเหตุสมผล ให้อธิบายพอสังเขป

1. ขั้นตอนและสิ่งที่คุณสอบบัญชีต้องพิจารณาในการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการปฏิบัติ(Audit procedures) วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชี
2. องค์ประกอบที่คุณสอบบัญชีใช้ในการพิจารณาความเพียงพอและความเหมาะสมของหลักฐานการสอบบัญชี

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีส้ม

ในการวางแผนการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ของบริษัท ล้อไทย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทผลิตล้อลุ่มิเนียมสำหรับรถยนต์นั่งและเป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ได้มีการจัดประชุมระหว่างผู้สอบบัญชีและผู้บริหารของบริษัทในเดือนพฤศจิกายน 2545 เพื่อวางแผนการตรวจสอบสำหรับปีซึ่งมีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสินค้าในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1

บริษัท ล้อไทย จำกัด ได้เริ่มเช่าโกดังสินค้าในประเทศนิวซีแลนด์ตั้งแต่วันที่เดือนมิถุนายน 2545 เพื่อเก็บสินค้าที่ผลิตโดยบริษัท ล้อไทย จำกัด ซึ่งจะช่วยเหลือระยะเวลาในการส่งสินค้าให้กับสาขาในประเทศนิวซีแลนด์ของบริษัท รถยนต์ จำกัด ซึ่งเป็นลูกค้าของบริษัท ล้อไทย จำกัด โดยเมื่อมีคำสั่งซื้อจากสาขาในประเทศนิวซีแลนด์ของบริษัท รถยนต์ จำกัด ทางผู้ให้เช่าโกดังในประเทศนิวซีแลนด์จะจัดการส่งสินค้าไปให้สาขาของบริษัทรถยนต์ จำกัด โดยตรงทันทีผู้บริหารและผู้สอบบัญชีคาดว่าปริมาณสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีที่ประเทศนิวซีแลนด์จะมีสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัท ล้อไทย จำกัด

ประเด็นที่ 2

ในเดือนตุลาคม บริษัทได้ทำสัญญาฝากขายกับตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทยบางรายเพื่อระบายสินค้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อลดภาระการเก็บรักษาสินค้า

ประเด็นที่ 3

สินค้าของบริษัทแสดงตามราคาทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ยซึ่งเป็นวิธีเดียวกับปีที่แล้ว แต่พนักงานบัญชีที่รับผิดชอบในการคำนวณต้นทุนผลิตของสินค้าในปีที่แล้วได้ลาออกไปตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2545 และบริษัทได้รับพนักงานใหม่ในเดือนพฤศจิกายน 2545

ประเด็นที่ 4

จากการตรวจสอบในปีก่อน ๆ ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบการควบคุมภายในแก่บริษัท ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือดังนี้

- ไม่มีการจัดทำรายการอายุของสินค้าคงเหลือรายเดือนเพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารในการจัดการสินค้าคงเหลือและวางแผนการตลาดเพื่อระบายสินค้าที่มีอายุนาน อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวมีการจัดทำตอนสิ้นปีโดยแผนกคลังสินค้า
- มีสินค้าบางส่วนที่ได้ออกใบกำกับสินค้าและใบส่งสินค้าแล้วแต่สินค้านั้นยังเก็บไว้ที่คลังสินค้าโดยยังมีได้มีการส่งมอบให้กับลูกค้าหรือตัวแทนขนส่ง
- ในการสังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือของบริษัทพบว่าการวางสินค้าไม่เป็นระเบียบ ทำให้ต้องใช้เวลามากในการตรวจนับ หาสาเหตุของความแตกต่างและสรุปผล

ให้ท่านจัดทำแนวการสอบบัญชีสินค้าคงเหลือ สำหรับการตรวจสอบความถูกต้องของยอดคงเหลือ (substantive test) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545 เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข้างต้นเท่านั้น โดยกำหนดให้ชัดเจนดังนี้

ให้เขียนแยกแต่ละประเด็นข้างต้น โดยระบุถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการตรวจสอบในแต่ละประเด็น

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 22 (1/2546)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (15 มี.ค. 2546)

ข้อ 1 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

จงอธิบายพอสังเขป เกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีถัดไปของลูกค้านรายเดิม ผู้สอบบัญชีอาจตัดสินใจไม่ส่งหนังสือตอบรับงานสอบบัญชีฉบับใหม่ในแต่ละงวด อย่างไรก็ตาม จงอธิบายถึงปัจจัยที่ทำให้การส่งหนังสือตอบรับงานสอบบัญชีฉบับใหม่ในแต่ละงวดอาจจะเหมาะสม (10 คะแนน)
2. จงอธิบายถึง สิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงิน ดังต่อไปนี้
 1. ความมีอยู่จริง (Existence)
 2. สิทธิและภาระผูกพัน (Rights and obligations)
 3. เกิดขึ้นจริง (Occurrence)
 4. ความครบถ้วน (Completeness)
 5. การตีราคา (Valuation)
 6. การวัดมูลค่า (Measurement)
 7. การแสดงรายการและเปิดเผยข้อมูล (Presentation and Disclosure)

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ใช้สมุดคำตอบสี่ฟ้า

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท จันท์ จำกัด (มหาชน) ตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เป็นประเด็นที่ท่านพบจากการตรวจสอบและอยู่ระหว่างการเตรียมสรุปเพื่อนำเสนอฝ่ายจัดการของบริษัท

1. ผลจากการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้การค้า ท่านพบว่าลูกหนี้ส่งค้ายืนยันยอดกลับมาที่ผู้สอบบัญชีด้วยยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2545 ซึ่งเป็นยอดที่ต่ำกว่ายอดตามบัญชีจำนวน 150,000 บาทโดยให้เหตุผลว่าได้ชำระเงินเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2545 พร้อมทั้งได้ส่งสำเนาใบเสร็จรับเงินของยอด 150,000 บาท มาให้ผู้สอบบัญชีด้วย
2. ในปี 2545 บริษัท จันท์ จำกัด (มหาชน) ได้จ้างบริษัทผู้ประเมินราคาอิสระ ประเมินราคาที่ดินของบริษัทซึ่งมีราคาทุน 8 ล้านบาท ราคาที่ประเมินโดยผู้ชำนาญการอิสระคือ 14 ล้านบาท บริษัทบันทึกส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินจำนวน 6 ล้านบาท ไว้ในบัญชี “รายได้อื่น” ของปี 2545
3. เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2545 บริษัทขายรถยนต์ยี่ห้อ Volvo 1 คัน ซึ่งซื้อมาเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2543 (มีอายุการใช้งานโดยประมาณ 5 ปี) ด้วยราคา 1,500,000 บาท บริษัทขายไปในราคา 850,000 บาทและบันทึกผลขาดทุนจากการขายรถยนต์ จำนวน 200,000 บาท ไว้ในบัญชีค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เนื่องจากผู้จัดการฝ่ายบัญชีมีความเห็นว่าเป็นเงินจำนวนเงินเล็กน้อย

4. บริษัทผิวดินชำระคืนเงินกู้ยืมจากธนาคารในประเทศแห่งหนึ่งจำนวนเงิน 1.5 ล้านบาท ซึ่งครบกำหนดชำระในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2545 นอกจากนี้ บริษัทยังมียอดที่จะครบกำหนดชำระในปี 2546 อีก 3 ล้านบาท บริษัทจึงแสดงยอดเงินกู้ยืมระยะยาวส่วนที่จะครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 3 ล้านบาท ภายใต้หัวข้อหนี้สินหมุนเวียน และแสดงยอดค้างชำระคงเหลือทั้งสิ้น 11.5 ล้านบาท เป็นเงินกู้ยืมระยะยาวในงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2545
5. ท่านได้วิเคราะห์บัญชีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ของบริษัท ท่านพบว่า เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2545 บริษัทบันทึกดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน 200,000 บาท ซึ่งนำมาเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในบริษัทเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนเครื่องจักร
6. ในระหว่างปี 2545 บริษัทจ่ายค่าโฆษณาให้แก่บริษัทโฆษณาแห่งหนึ่งเพื่อเป็นการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ของบริษัท จำนวนเงิน 15 ล้านบาท บริษัทรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน โดยบันทึกไว้ในบัญชี “รายจ่ายรอดัตต์บัญชี” และจะตัดจำหน่ายบัญชีเป็นค่าใช้จ่าย ภายในเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546

จากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ให้ท่านจัดทำกระดาษทำการรายการปรับปรุงเพื่อสรุปรายการปรับปรุงหรือจัดการประเภทบัญชี (ถ้ามี) ให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเพื่อนำเสนอต่อฝ่ายจัดการของบริษัท

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ใช้สมุดคำตอบสีขาว

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งดำเนินธุรกิจก่อสร้าง โดยมีพนักงานก่อสร้างส่วนใหญ่เป็นพนักงานรายวัน และบริษัทจ่ายค่าแรงให้แก่พนักงานดังกล่าวเป็นรายปักษ์โดยจ่ายเป็นเงินสด จากผลของการทำความเข้าใจและทดสอบการควบคุมภายในเกี่ยวกับระบบค่าแรงพนักงาน ท่านพบว่า มีจุดอ่อนของการควบคุมภายในในเรื่องที่เกี่ยวกับการไม่จัดทำการกระทบยอดระหว่างบัญชีแยกประเภทเงินเดือนและทะเบียนค่าใช้จ่ายเงินเดือน ไม่มีการอนุมัติการทำงานล่วงเวลา และจากการสังเกตการณ์การจ่ายค่าแรงพนักงานก่อสร้าง ท่านพบว่าไม่มีหลักฐานการรับของค่าแรงของพนักงานรายวัน

จงทำหนังสือแจ้งจุดอ่อนของการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวข้างต้นเพื่อนำเสนอให้แก่กรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอธิบายถึงปัญหาที่พบ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้จากข้อบกพร่อง พร้อมกับเสนอคำแนะนำเพื่อป้องกันปัญหา ท่านสามารถสมมุติข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมตามความจำเป็น โดยให้สอดคล้องกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น การนำเสนอจุดอ่อนนี้ควรระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการนำเสนอภายในขอบเขตของหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีที่มีต่อระบบการควบคุมภายใน

(10 คะแนน)

มาตรฐานการสอบบัญชีได้กำหนดไว้ว่า ในการตรวจสอบบัญชีผู้สอบบัญชีควรคำนึงถึงคามมีสาระสำคัญและความสัมพันธ์กับความเสี่ยงในการสอบบัญชี

จงอธิบายความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคามมีสาระสำคัญและความเสี่ยงในการสอบบัญชี

(10 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 23 (2/2546)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (19 ก.ค. 2546)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสีเขียว

การทดสอบการควบคุม (Test of Controls) มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีอย่างไร
วิธีการใดบ้างที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการทดสอบการควบคุม และท่านเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทดสอบการ
ควบคุมที่มีต่อขั้นตอนในการทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในอย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสีเหลือง

จงระบุความรับผิดชอบของบุคคลเหล่านี้ต่อการทุจริต

1. ผู้บริหารของบริษัท
2. คณะกรรมการตรวจสอบ
3. ผู้สอบบัญชี

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสีส้ม

ตามมาตรฐานการสอบบัญชีระบุว่า ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาผลกระทบของเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลที่มีต่อ
งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี

1. จงบรรยายถึงวิธีการตรวจสอบเพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบการเงิน
2. จงบรรยายถึงขอบเขตความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีที่มีต่อเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล
สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังวันที่ในงบดุลจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีข้อเท็จจริง
ที่พบหลังจากวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีแต่ก่อนการนำงบการเงินออกเผยแพร่ และ
ข้อเท็จจริงที่พบหลังจากการนำงบการเงินออกเผยแพร่

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 24 (3/2546)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรีย์) (15 พ.ย. 2546)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ก. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชี และได้รับการทาบทามจากบริษัทแห่งหนึ่ง (ลูกค้าใหม่) ให้เสนอบริการการสอบบัญชี ท่านจะปฏิบัติอย่างไรก่อนที่จะตกลงรับงานกับบริษัทดังกล่าว ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการบริหารความเสี่ยงของงานตรวจสอบและเพื่อความเข้าใจร่วมกันระหว่างท่านกับบริษัทดังกล่าว

(12 คะแนน)

ค. ขอให้ท่านอธิบายเนื้อหาสาระที่สำคัญที่ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องระบุไว้ในหนังสือการรับงานสอบบัญชี

(8 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสีขาว

ตามมาตรฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีกับการควบคุมภายในให้ท่านอธิบายโดยสังเขป ดังนี้

ก. ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของวิธีการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีใช้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายใน ขึ้นอยู่กับอะไรบ้าง และโดยวิธีใด

(10 คะแนน)

ข. วิธีการใดบ้างที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการทดสอบการควบคุม

(5 คะแนน)

ค. อธิบายถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงจากการตรวจสอบกับความเสี่ยงสืบเนื่องและความเสี่ยงจากการควบคุม

(5 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ชมพู

ท่านเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัท แข็งแกร่ง จำกัด ซึ่งผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์กีฬาผ่านแหล่งจำหน่ายต่าง ๆ ตาม ก) ข) และ ค) บริษัทฯ รับรู้รายได้เมื่อส่งสินค้าโดยมียอดขายสำหรับปี 850 ล้านบาท กำไรขั้นต้น 20 % และขายสินค้าผ่านแหล่งขาย ดังต่อไปนี้

- ก) ฝากขายผ่านห้างสรรพสินค้า 400 ล้านบาท ยอดฝากขายคงค้างที่ห้างสรรพสินค้ามีจำนวน 20 ล้านบาท
- ข) ขายส่งตัวแทนจำหน่ายหลัก 250 ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขการขายให้เครดิตเทอม 60 วันนับตั้งแต่วันที่ตัวแทนจำหน่ายขายสินค้าได้ ณ วันสิ้นปีตัวแทนจำหน่ายรายงานยอดสินค้าคงเหลือ 30 ล้านบาท
- ค) ขายตรงผ่านการโฆษณาทางโทรทัศน์ ซึ่งรับประกันการรับคืนสินค้าและคืนเงินโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ภายใน 30 วันนับแต่วันซื้อ ยอดขายทั้งปีมีมูลค่า 100 ล้านบาท และมีสถิติการรับคืนสินค้า 30% ยอดขายของเดือนสุดท้ายของปีมีจำนวน 20 ล้านบาท
- ง) ขายสินค้าผ่านร้านค้าย่อย 100 ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขการขายให้เครดิตเทอม 60 วัน ยอดขายของสองเดือนสุดท้ายของปีมีจำนวน 13 ล้านบาท

ในการตรวจสอบบัญชีบริษัท แข็งแกร่ง จำกัด จง:-

- 1) วิเคราะห์นโยบายการรับรู้รายได้ของบริษัทฯ
- 2) ปรับปรุงผลกระทบต่อสินทรัพย์สุทธิของบริษัทฯ จากผลการตรวจสอบยอดขายของแต่ละรายการข้างต้น (ไม่ต้องแสดงรายการเดบิต-เครดิต)
- 3) กำหนดวิธี การตรวจสอบสาระสำคัญของรายการและยอดขายของบริษัทฯ ที่สำคัญที่สุด 3-5 วิธีการ พร้อมเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ของวิธีการตรวจสอบนั้น

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บข.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 25 (1/2547)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (20 มี.ค. 2547)

ข้อ 1. ให้ทำในสมุดคำตอบสีเขียว

ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีเป็นปีที่สอง ในการตรวจสอบบัญชีของบริษัท เพื่อนักเรียน จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 โดย

1. บริษัททำธุรกิจในการขายชุดนักเรียน, รองเท้า, กระเป๋า รวมถึงอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ โดยขายส่งในประเทศ
2. บริษัทฯ ได้เข้าคลังสินค้าสำหรับเก็บสินค้าประจำในแต่ละภาคของประเทศที่มียอดขายสูง ๆ เช่น ภาคเหนืออยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่, ภาคใต้อยู่ที่จังหวัดปัตตานี, ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ที่จังหวัดอุดรธานี
3. เมื่อมีเหตุการณ์การเผาโรงเรียนในสี่จังหวัดภาคใต้ มีผลกระทบต่อยอดขายภาคใต้ของบริษัทฯ เป็นอย่างมาก ประกอบกับปัญหาเรื่องความปลอดภัยต่อสินทรัพย์และสินค้าของบริษัทฯ ที่เก็บไว้ที่คลังสินค้าที่จังหวัดปัตตานีเป็นอย่างมาก

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ดังกล่าว

ให้ท่าน

- ก. จัดทำแผนการตรวจสอบบัญชีของบริษัทในส่วนของความรู้เกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ (4 คะแนน)
- ข. จัดทำแนวการตรวจสอบเนื้อหาสาระ (SUBSTANTIVE TEST) โดยระบุทั้งวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ และวิธีการตรวจสอบด้วย สำหรับบัญชีต่อไปนี้
 - บัญชีลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (สำรองหนี้สูญ) (12 คะแนน)
 - การสอบทานเหตุการณ์หลังวันที่ในงบการเงิน (4 คะแนน)

ข้อ 2. ให้ทำในสมุดคำตอบสีฟ้า

ให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

1. ในการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้ จะเน้นวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบต่างจากบัญชีเจ้าหนี้ให้ท่านอธิบายถึงความแตกต่างดังกล่าว
2. ให้ท่านอธิบายถึงความจำเป็นและหลักการสำคัญในการส่งค่าขอยืนยันยอดลูกหนี้เงินให้กู้ยืม และค่าขอยืนยันยอดเจ้าหนี้เงินให้กู้ยืม และแจกแจงว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรโดยเน้นในเรื่องลักษณะของแบบค่าขอยืนยัน ประเภทตัวอย่างที่เลือกส่ง วิธีส่งและรับค่าขอยืนยัน และหลักฐานที่จะได้จากค่าขอยืนยัน รวมทั้งการตรวจสอบเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่ได้รับการตอบกลับ

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่สั้ม

ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีควรได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อสามารถสรุปความเห็นของผู้สอบบัญชีได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งกระดาษทำการเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ผู้สอบบัญชีต้องจัดทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ดังนั้น ขอให้ท่านตอบคำถามเกี่ยวกับกระดาษทำการดังนี้

(ก) วัตถุประสงค์ในการจัดทำกระดาษทำการคืออะไร

(5 คะแนน)

(ข) การจัดทำกระดาษทำการมีประโยชน์อย่างไร

(5 คะแนน)

(ค) กระดาษทำการสำหรับการตรวจสอบบริษัทใด ๆ นั้น ควรมีลักษณะอย่างไร

(10 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 26 (2/2547)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอำนวยการ) (17 ก.ค. 2547

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่สั้ม

ผู้สอบบัญชีจะปฏิบัติงานสอบบัญชีให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเวลา ผู้สอบบัญชีจะต้องพัฒนากลยุทธ์ทั่วไปในการสอบบัญชี เพราะกลยุทธ์ทั่วไปที่ดีที่สุดคือการกำหนดวิธีการที่ทำให้ได้หลักฐานพอเพียงที่ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ ดังนั้นกลยุทธ์ทั่วไปที่ผู้สอบบัญชีจะต้องนำประกอบการวางแผนปฏิบัติงานนั้นมีอะไรบ้างจงอธิบาย กลยุทธ์แต่ละเรื่องมาโดยสังเขป

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ชมพู

ท่านได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบบัญชีเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารของบริษัท มิตรภาพ จำกัด โดยบริษัทได้จัดทำงบกระทบยอดเกินบัญชีธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 ให้กับท่านตามรายละเอียดที่ปรากฏข้างล่างนี้

งบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชี – ธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546

	บาท
ยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร (เบิกเกินบัญชี)	(8,243,900)
หัก : เชื่คที่ผู้รับยังไม่ได้นำไปขึ้นเงินกับธนาคาร	
<u>เลขที่เชื่ค</u>	<u>วันที่ในเชื่ค</u>
210908	12.03.46 (289,760)
234910	22.12.46 (199,000)
234911	22.12.46 (23,400)
234914	23.12.46 (89,055)
234917	23.12.46 <u>(43,256)</u> (644,471)
บวก : เงินนำฝากที่ธนาคารยังไม่เข้าบัญชีให้	450,700
บวก : ดอกเบี้ยเดือนธันวาคมยังไม่ได้บันทึกบัญชี	42,788
ยอดคงเหลือตามบัญชีแยกประเภท (เบิกเกินบัญชี)	<u>(8,394,883)</u>
คำสั่ง	

ก.ให้ท่านจัดทำกระดาษทำการเพื่อตรวจสอบงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีข้างต้นโดยทำเครื่องหมายแสดงการตรวจสอบ (tick mark) ที่จำเป็นในกระดาษทำการ (ท่านสามารถสมมติข้อเท็จจริงได้ตามที่ ท่านเห็นสมควร)

(10 คะแนน)

ข.ให้ท่านจัดทำกระดาษทำการปรับปรุงรายการที่จำเป็น

(4 คะแนน)

ค.ในความเห็นของท่าน บุคคลใดในองค์กรของบริษัทสมควรเป็นผู้จัดทำงบกระทบยอด เพราะเหตุใด

(3 คะแนน)

ง. ให้ท่านกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชี

(3 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสีขาว

บริษัท ค้าปลีก จำกัด มีขั้นตอนในการจัดซื้อ ดังนี้

ใบเสนอซื้อจะได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าโรงงานและส่งต่อให้แผนกจัดซื้อ แผนกจัดซื้อจะจัดทำใบสั่งซื้อ 3 ฉบับ โดยใบสั่งซื้อจะเรียงเลขที่ ใบสั่งซื้อซึ่งมีการเรียงเลขที่ ฉบับที่ 1 ส่งให้ผู้ขาย ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกรับของ และฉบับที่ 3 เก็บไว้ที่แผนกจัดซื้อ

ของที่ส่งมาตรงเข้าแผนกรับของ แผนกรับของจะทำการตรวจสินค้ากับใบสั่งซื้อ และใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าของผู้ขาย จากนั้นแผนกรับของจะจัดทำใบรับของซึ่งมีการเรียงเลขที่ ส่งให้แผนกจัดซื้อพร้อมทั้งลงนามรับของในใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าของผู้ขาย โดยมีสำเนาใบรับของ 1 ฉบับเก็บไว้ที่แผนกรับของ ส่วนใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าของผู้ขายที่ลงนามรับของแล้วผู้ขายจะนำไปส่งให้แผนกธุรการ

เมื่อพนักงานที่แผนกธุรการได้รับใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าของผู้ขายซึ่งลงนามรับของโดยแผนกรับของ จะส่งให้แผนกจัดซื้อ พนักงานของแผนกจัดซื้อจะตรวจสอบใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าดังกล่าวกับใบสั่งซื้อ เพื่อพิจารณาราคาและเงื่อนไขการชำระและเปรียบเทียบจำนวนของกับใบรับของ และหลังจากตรวจสอบการคำนวณและดูส่วนลด พนักงานนั้นจะลงนามอนุมัติให้จ่ายเงินได้ในใบส่งของ/ใบกำกับสินค้าและเอกสารดังกล่าวจะส่งให้แผนกบัญชี

พนักงานบัญชีจะบันทึก ชื่อผู้ขาย วันที่และจำนวนเงิน ตลอดจนรหัสบัญชีเข้าในโปรแกรมเพื่อบันทึกสมุดรายวันซื้อ และบัญชีเจ้าหนี้การค้า และจัดเก็บตามวันที่ถึงกำหนดการจ่ายชำระ เมื่อสิ้นวันจะทำการตรวจสอบดูว่าใบรับของมีการลงบันทึกบัญชีครบตามเลขที่ที่เรียงไว้ และตรวจสอบว่ามีการบันทึกจำนวนเงินถูกต้อง

ให้ท่าน

1.เขียนกระดาษทำการแนวการตรวจสอบ โดยให้รวมถึงข้อมูลต่อไปนี้

- ก) วัตถุประสงค์เฉพาะของการตรวจสอบ (เฉพาะเรื่องความมีตัวตน ความครบถ้วน และความถูกต้อง)
- ข) การควบคุมภายในที่มีในระบบ (Key Internal Controls) สำหรับข้อ ก
- ค) การทดสอบการควบคุม (Test of Controls) สำหรับข้อ ข

2.อธิบายถึงการตรวจสอบเนื้อหาสาระ (Substantive Test of Transactions) สำหรับเรื่องความมีตัวตน และความครบถ้วน ซึ่งเชื่อมโยงต่อจากข้อ 1

(20 คะแนน)

สำนักงาน ก.บช.
การทดสอบความรู้ของผู้ซื้อขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 27 (3/2547)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (13 พ.ย. 2547)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ฟ้า

การที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทุกแห่งต้องจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบโดยทั่วไปจะเป็นกรรมการอิสระที่ไม่ได้มีส่วนในการบริหารงานของบริษัทจดทะเบียนแห่งนั้น และนอกจากนั้นยังกำหนดด้วยว่าคณะกรรมการตรวจสอบต้องประกอบด้วยผู้มีความรู้ด้านการบัญชีและการเงินอยู่ด้วยอย่างน้อย 1 คน

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชีท่านเห็นด้วยหรือไม่เพราะเหตุใด จงระบุหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้วย และท่านเห็นด้วยกับหน้าที่รับผิดชอบดังกล่าวหรือไม่ จงอธิบายให้ชัดเจน

(20 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสีเขียว

ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท โคราช จำกัด ซึ่งประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายกุนเชียง หมูแผ่น และ แหนม ลูกค้าของบริษัทประกอบด้วยผู้ค้าส่งและผู้จำหน่ายรายย่อย ให้ท่านระบุเฉพาะการควบคุมภายในที่สำคัญ (Key Control) เท่านั้น เพื่อท่านจะได้ใช้ประกอบการวางแผนการทดสอบ การปฏิบัติตาม (Compliance test) ในขั้นตอนต่อไป รวมทั้งให้ระบุจุดอ่อนของการควบคุมภายใน

ข้อมูลซึ่งผู้ช่วยของท่านได้สรุปรวบรวมมาดังนี้

พนักงานขายได้รับใบสั่งซื้อจากลูกค้า โดยมีรายละเอียดการสั่งซื้อ ได้แก่ รหัสลูกค้า รายการสินค้า ปริมาณ ราคาต่อหน่วย พนักงานฝ่ายบริการลูกค้าจะตรวจสอบปริมาณสินค้าคงเหลือว่ามียอดคงเหลือเพียงพอหรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบยอดลูกค้าคงค้างว่าจำนวนการสั่งซื้อเกินวงเงินสินเชื่อที่กำหนดหรือไม่ และหลังจากนั้นจะพิมพ์ใบแจ้งหนี้และใบส่งของซึ่งเป็นสำเนาชุดเดียวกันโดยเครื่องคอมพิวเตอร์จะให้หมายเลขเอกสารใบแจ้งหนี้/ใบส่งของ โดยพบว่ามีการยกเลิกใบแจ้งหนี้/ใบส่งของจำนวนมาก สำหรับ ลูกค้ารายใหญ่ที่เป็น Discount Store เนื่องจากมิได้ตรวจสอบในเบื้องต้นว่าการส่งสินค้าเป็นบางส่วนลูกค้าจะยอมรับหรือไม่ ใบแจ้งหนี้/ใบส่งของอนุมัติโดยผู้จัดการฝ่ายขาย กรณีที่ตรวจสอบวงเงินสินเชื่อหากยอดสั่งซื้อเกินวงเงินที่กำหนดให้ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อเป็นผู้อนุมัติได้ไม่เกิน 500,000 บาท คลังสินค้าจะจัดส่งสินค้าตามเอกสารใบแจ้งหนี้/ใบส่งของและสำเนาชุดเอกสารที่ลูกค้าลงลายมือรับสินค้าแล้วนำส่งฝ่ายบัญชี โดยมีสำเนา 1 ชุด ที่ฝ่ายคลังสินค้า

ยอดขายจะบันทึกตามรายการใบแจ้งหนี้/ใบส่งของที่จัดพิมพ์ในแต่ละวันโดยพนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำใบสำคัญ (Journal Voucher) เพื่อบันทึกรายการในบัญชีแยกประเภท ยอดบัญชีย่อยลูกค้านี้จะถูกบันทึกข้อมูลใน

เวลาเดียวกันกับที่มีการจัดพิมพ์ใบแจ้งหนี้/ใบส่งของโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทั้งนี้รายการใบแจ้งหนี้/ใบส่งของที่ยกเลิกจะแสดงอยู่ในยอดรายการขายแต่ละวันเป็นรายการหัก

จากการสอบถามมีการจัดรายงานต่อไปนี้

- รายงานงบแยกอายุหนี้ยอดลูกหนี้คงค้างรายเดือน
- รายงานลูกหนี้ซึ่งเกินวงเงินสินเชื่อรายเดือน
- รายงานการขายแยกตามกลุ่มผลิตภัณฑ์ รายสัปดาห์และรายเดือน
- การกระทบยอดบัญชีย่อยลูกหนี้ และบัญชีแยกประเภทรายเดือนโดยฝ่ายบัญชี

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่เหลี่ยม

ท่านเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของสองบริษัท คือ บริษัท ก. ซึ่งผลิตสินค้าอุปโภค ส่งขายตามซูเปอร์สโตร์ ซูเปอร์มาร์เก็ต ตัวแทนจำหน่ายและร้านค้าทั่วไป ซึ่งมีลูกค้าจำนวนมากราย และบริษัท ฮ. ไฮเทค ซึ่งผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นสินค้าที่พึ่งพาเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็ว ส่งขายให้กับผู้ผลิตอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่มีชื่อเสียงระดับโลกเพียงไม่กี่ราย ข้อมูลทางการเงินของสองบริษัทดังกล่าวมีดังต่อไปนี้ :-

	บริษัท ก.	บริษัท ฮ. ไฮเทค
	ล้านบาท	ล้านบาท
เงินฝากธนาคาร	3	3
ลูกหนี้การค้า	300	60
สินค้าคงเหลือ	100	200
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	800	1,000
สินทรัพย์รวม	1,300	1,300
ยอดขาย	1,000	500
ต้นทุนขาย	800	490
กำไร	100	(50)

ในการตรวจสอบเนื้อหาสาระของสินทรัพย์ของสองบริษัทดังกล่าว ท่านจะกำหนดวัตถุประสงค์หลักซึ่งจะเป็นหัวใจสำคัญในการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างไร ให้ท่านอธิบายถึงความแตกต่างหลัก ๆ ที่ท่านจะเน้นในการตรวจสอบแต่ละธุรกิจซึ่งมีลักษณะความเสี่ยงและลักษณะของการทำธุรกิจที่ต่างกัน โดยระบุถึงความแตกต่างในวัตถุประสงค์หลักของเรื่องที่จะเน้นเป็นหัวใจสำคัญของการตรวจสอบ โดยอ้างอิงความเสี่ยง ผลจากการวิเคราะห์ตัวเลขข้างต้น และเหตุผลประกอบ

(20 คะแนน)

สภาวิชาชีพบัญชี
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
ครั้งที่ 1 (1/2548)
วิชา การสอบบัญชี 1 (ส่วนอัตรณ์) (20 มี.ค. 2548)

ข้อ 1 ให้ทำในสมุดคำตอบสี่ชมพู

นายทรงเกียรติ เกียรติกระจาย เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัท สานฝัน จำกัด (มหาชน) มาเป็นเวลาหลายปี ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2548 บริษัทฯ ได้แจ้งให้นายทรงเกียรติฯ ทราบว่าบริษัท มีความประสงค์จะเปลี่ยนผู้สอบบัญชีใหม่ เพื่อตรวจสอบงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2548 โดยขณะนี้บริษัทฯ อยู่ระหว่างการทาบทามผู้สอบบัญชีรายใหม่

ให้ทำ

ก. ให้อธิบายว่า ผู้สอบบัญชีที่ถูกทาบทามให้เป็นผู้สอบบัญชีแทนนายทรงเกียรติฯ จะต้องดำเนินการและคำนึงถึงเรื่องใดบ้าง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนายทรงเกียรติฯ ก่อนพิจารณาตอบรับงานสอบบัญชีบริษัทฯ

(10 คะแนน)

ค. ให้อธิบายว่า หากผู้สอบบัญชีที่ถูกทาบทามตัดสินใจรับงานสอบบัญชีบริษัทฯ ซึ่งเป็นการรับงานสอบบัญชีบริษัทฯ เป็นปีแรก ผู้สอบบัญชีใหม่จะต้องดำเนินการในเรื่องใดเพิ่มเติมในขั้นตอนการวางแผนงานสอบบัญชี (โดยปกติผู้สอบบัญชีจะไม่ได้ปฏิบัติหากเป็นการตอบรับงานสอบบัญชีในลูกค้าเดิมที่ตนตรวจสอบมาเป็นเวลาหลายปี)

(10 คะแนน)

ข้อ 2 ให้ทำในสมุดคำตอบสีเขียว

นาย ก เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทแห่งหนึ่งซึ่งประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีระหว่างปี นาย ก ได้สรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการตรวจสอบบัญชีลูกหนี้เงินให้สินเชื่อว่าอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากได้ศึกษาทำความเข้าใจระบบการควบคุมภายในแล้วพบว่า มีระบบที่ดี มีความเสี่ยงจากการควบคุม (Control Risk) อยู่ในระดับต่ำ นาย ก จึงกำหนดวิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของลูกหนี้ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นปี

- ก) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับผลการสรุปความเสี่ยงในการตรวจสอบบัญชีของนาย ก ดังกล่าวเพราะเหตุใด และท่านคิดว่านาย ก ได้ประเมินความเสี่ยงต่างๆ ครบถ้วนเพียงพอแล้วหรือไม่ในการสรุปผลการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีดังกล่าว เพราะเหตุใด
- ข) ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดวิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของนาย ก หรือไม่ ท่านคิดว่าวิธีการตรวจสอบทั้งหมดของนาย ก ดังกล่าว ให้หลักฐานการสอบบัญชีในการประเมินระดับความเสี่ยงในการสอบบัญชี และกำหนดวิธีการตรวจสอบที่เพียงพอที่จะลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับต่ำที่ยอมรับได้แล้วหรือยัง เพราะเหตุใด มีวิธีการใดที่ควรเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

(20 คะแนน)

ข้อ 3 ให้ทำในสมุดคำตอบสีฟ้า

การตรวจสอบเหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุลมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร และมีวิธีการตรวจสอบอย่างไร

(20 คะแนน)